

1 Korĩtu

Paulo 'ga wata Jejui 'ga mome'wau kwe pewara 'gã nupe rakue. A'eramũ 'ga awau 'ga mome'wau Korĩtu pewara 'gã nupe. (Atos 18.1-18) Pe awi o re 'ga 'gã nera renupa. 'Ga amũ mama'e tywera apou akou. A'eramũ Paulo 'ga ajemuaẽma 'gã nee. A'eramũ Janeruwarete 'ga 'Agesage ka'arana kwasiarukaa Paulo 'ga upe. A'eramũ Paulo 'ga ka'arana kwasiaa imonou 'gã nupe 'gã mu'akwaapa 'gã neko esage are rakue.

1 ¹Je Pauloramũ ka'arana akwasiat imonou pẽ nupe. Sotene 'ga ako 'au futat je pyri. Je 'ã Jejui Kristu 'ga remimonoferamũ. Ymã ako Jejui 'ga je monoi kwe pewara 'gã nupe omome'waramũ ikue. “Kwe pe ekwap je mome'wau ekou 'gã nupe”, 'Jau 'ga jee ikue. 'Uwarete 'ga remifutar imũ etee futat 'ga ako je monou kwe pe ikue. A'ere 'ga namajepei amunaw ipe etee omome'wawãu rui je mogoi ikue. Kwe pewara amunap tesirũmera pype omome'wawamũ nanẽ 'ga je mogoi ikue nũ. ²A'eramũ je ka'arana kwasiaa tekou imonou Korĩtu pewaramũ pẽ nupe, Jarejuwarete 'ga remiayuwamũ pẽ nupe. Pẽẽ 'ã pejemujat Jejui Kristu 'ga ree rakue. Ymã te 'ã Janeruwarete 'ga pẽ mũ'ẽi werowiare'ema 'gã nui rakue. Jejui Kristu 'ga pẽẽ erowiamamũ 'ga pẽ mũ'jãu pẽ mogyau wemiayuwamũ rakue. “Je poar ape mama'e apou ejemifutar imũ”, Jarejararete 'ga upe 'Jara 'gã nupe juejue nanẽ je ikwasiari imonou nũ. Jejui Kristu 'ga 'gã jararetea. Janejararetea nanẽ 'ga nũ. A'eramũ je ikwasiaa tekou 'gã nupe.

³Ku'jywa 'ga 'ã Janeruwaretea. Jejui Kristu 'ga nanẽ 'ã Janejararetea futat nũ. 'Gã nesagea pẽ nerekoa je afutat. 'Gã pẽ mopy'ata'waa nanẽ je ifutaa nũ.

Mama'e esagea jane upe 'ga iapoawet

⁴Amuoryp je Jarejuwarete 'ga pẽ nee jepi. Jejui Kristu 'ga pẽẽ erowiamamũ Janeruwarete 'ga pẽ mogyi wa'yramũ. Opota'waramũ 'ga pẽ nee nanẽ nũ. A'eramũ je 'ga muorypa ee. ⁵Kristu 'ga ree ako pejemujat ikue. A'eramũ Janeruwarete 'ga mama'e esage apou pẽ nupe kwaiwete. 'Awamũ te 'ã 'ga futat jekwaawukari pẽ nupe. 'Ga futat 'ã pẽ katu'ok rai'i. 'Ga futat 'ã pẽ mueapyoukaa oje'eg are. 'Agamũ 'ga futat 'ã ojemome'waukaa pẽ nupe. ⁶A'jea futat Jejui Kristu 'ga mome'u resei pẽ akaga pype rakue. A'eramũ pẽẽ 'ga rerowiar wwyapiau pejejemogyau. ⁷Ma'eramũ 'ã Janeruwarete 'ga a'jea futat pẽ mueapyoi wemifutar are. 'Ga futat 'ã oporowyky esage apoukaa pẽ nupe. A'eramũ pẽẽ Jejui Kristu 'ga rura rapesaka pejejemogyau,

Jarejararete 'ga rura rapesaka. A'eramũ Janeruwarete 'ga 'ga rura poromukuran mama'e esage apoukaa pẽ nupe. ⁸'Ga futat 'ã Jeju 'ga rerowiar ywyapiukat pẽ nupe rakue. A'eramũ 'ga wowase jane majatykaaw ipe pẽ monowe'em muku ojewi. "Ene tee futat erejekwa je pyri ejore'em are rakue", 'jawe'em pẽ nupe, Jeju Kristu 'ga ruaw ipe. ⁹U'eawer imũ etee futat Janeruwarete 'ga mama'e apoi. A'eramũ jane jarejemogypyka jarejemogyau 'ga ree. 'Ga 'ã jane mũ'ẽ werowiare'ema 'gã nui, jane mujaa jane mogyau wa'yra 'ga, Jeju Kristu 'ga ree. Janejararete 'ga ree jane mujaa jane mogyau. A'eramũ jane jarejemogypyka 'ga ree.

Kristu 'ga etee ki perowiat

¹⁰Pẽẽ 'ã Jeju 'ga rerowiaa je 'jawerimũ etee futat pejejemogyau jee. A'eramũ pẽẽ pejejemogyau jerewirera 'jawe jee. Kũjãmeramũ pẽẽ pejejemogyau jerenyra 'jawe jee. Janejararete 'ga je mogo opoirũnamũ ikue. A'eramũ je 'ga je'leg imũ 'jau pẽ nupe: "Majepei 'yweteewara 'jawe pejemogy. 'Awamũ pejamue awi mama'e are. Mama'e are pejejea'aramũ pejeju'jawe etee futat", 'jau je pẽ nupe. ¹¹Kylu ẽẽ pytuna 'gã amũ pẽ mome'wau jee ai'i. "Korĩtu pewara 'gã ajamue are ete ajemogy", 'jau 'gã pẽ mome'wau jee ai'i. ¹²Amumeramũ a'e pẽẽ 'jau: "Je Paulo 'ga remimome'ua te arowiarete", 'jau a'e pẽẽ mũ. Amumeramũ a'e pẽẽ 'jau: "Je Aporu 'ga remimome'ua te arowiarete", 'jau a'e pẽẽ mũ. Amumeramũ a'e pẽẽ 'jau: "Je Pedro 'ga remimome'ua te arowiarete", 'jau a'e pẽẽ mũ. Amumeramũ a'e pẽẽ mũ 'jau: "Je Kristu 'ga te arowiarete", 'jau a'e pẽẽ mũ. ¹³A'eramũ je teporonupa ee pẽ nupe: "Irũpãwẽ sipo Kristu 'ga pytuna 'ga rekoramũ rakue, ajee nã'ã aipo pe'je re'ã", 'jau je pẽ nupe. Naani. Majepei tee futat 'ã 'ga rekoi rakue. A'eramũ pẽẽ au'je aipo apo re. Kristu 'ga etee futat amanũ 'ypepywar are janetywera mepyaawamũ rakue. NaPauloramũ rũi ako je manũ 'ypepywar are pẽtywera mepyau ikue. Jerer imũ sipo 'ga amũ pẽ pymĩ 'y pe rail'i? Naani. ^{14,15}Jeju 'ga rer imũ te ako 'gã pẽ pymĩ rail'i. Naje rũi ako apymĩ pẽẽ 'y pe ai'i. Krisipu 'ga, Gaio 'ga. Mĩmera 'gã etee je apymĩ 'y pe ai'i. A'eramũ "Paulo 'ga je pymĩ 'y pe wemiayuwamũ je mogoawamũ ai'i" 'jara 'gã amũ otywe'emamũ kwe pe. A'eramũ je Jarejuwarete 'ga muorypa ee. ¹⁶Estefana 'ga, 'ga pytuna 'gã netee nanẽ je 'gã pymĩãu 'y pe ikue. Maran gatu nipo je mĩmer imũ 'gã amũ pymĩãwe'em rakue. Amoka'jam te nipo je kwe pe 'gã amũ pymĩãwera. ¹⁷Na'gã pymĩãwãu rũi Kristu 'ga je monoi kwe pe ikue. Omome'waramũ te 'ga je monoi ikue. 'Ypepywar are 'ga manũawera etee je amome'u pẽ nupe. "Kristu 'ga amanũ 'ypepywar are janetywera mepyawamũ" 'ea etee je amome'u tekou pẽ nupe. Natejea'ara etee rũi je amome'u tekou pẽ nupe. Tejea'ara etee imome'u re amunipo 'ã je a'jea futat je porogyta ekoetei tekou. A'ere je 'ã Kristu 'ga tee imome'ui 'gã nupe. A'eramũ nipo 'gã weapyoramũ 'ga ree. A'eramũ nipo 'gã amũ 'ga rerowiaa. Werowiamamũ nipo Kristu 'ga 'gã katu'oka, 'gã tywera moia 'gã nui, 'gã mogyau Jarejuwarete 'ga ra'yramũ.

Janetywera mepyawamū 'ga amanūawet

18 “Ypeywar are Kristu 'ga manūi janetywera mepyawamū” 'e renupawe 'ga rerowiaaramū jane 'i: “Janeruwarete 'ga ra'yra 'ga amanū janetywera mepyawamū te. A'eramū 'ga jane katu'oka opājē mū wa'yra 'ga jane erowiaaramū”, 'jau jane. A'ere mama'eukwaawa rapyaw ipe oo ma'erama 'gã nuerowiari futari nipo 'ga. A'eramū nipo 'gã 'jau ajaupe: “Ma'eramū gatu nipo 'ga manūi rakue? Amanū ekoete tee nipo 'ga rakue”, 'jau etee futat nipo mama'eukwaawa rapyaw ipe oo ma'erama 'gã ajaupe. 19 Ymã te 'ã Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari 'ga amū upe rakue: “Amateepap je pē'akwaawa pē nui”, 'jau 'ga ikwasiarukaa 'ga amū upe rakue. “U'akwaaw are ojerowiairaip ma'e 'gã nura'uweri futari je pyri”, 'jau Janeruwarete 'ga. “Jetywer are futat 'ã Jejui 'ga manūi rakue 'e rerowiaara 'gã etee te 'ut je pyri”, 'jau Janeruwarete 'ga.

20 Janeruwarete 'ga upe u'akwaaw are ojerowiairaip ma'e 'gã i'akwaawe'ema 'jawe. Nuerowiari 'gã Jejui 'ga. A'eramū 'gã i'akwaawe'ema 'jawe ajemogyau Janeruwarete 'ga upe. Ojemu'e ma'e 'gã, oporogyta esage ma'e 'gã. Mīmera 'gã jemogyi i'akwaawe'ema 'jawe Janeruwarete 'ga upe Jejui 'ga rerowiare'em ire.

21 Janeruwarete 'ga 'ã i'akwaakwaap ma'ea. A'eramū 'ga ojekwaawukare'ema “Je'akwaap je” 'jara 'gã nupe. Naae'akwaaw ekoeteu rūi 'ga jekwaawukari ae upe. Omome'u rerowiaaramū te 'ga jekwaawukari ae upe. Kristu 'ga mome'u rerowiaaramū etee te jane 'ga kwaawi. “Kristu 'ga amanū jetywera mepyawamū rakue”, jane 'eramū te 'ga jane katu'ogi. A'ere 'ga rerowiare'ema 'gã naeapyoi ee. “Nepē'akwaawi pēē”, 'jau futatee nipo 'ga rerowiare'ema 'gã janee jane jemogyramū. “Jejui 'ga amanū janetywera mepyawamū, pe'je numiamū. A'ere pē'akwaawe'ema te pē nerekoī”, 'jau futatee nipo 'gã janee. A'ere Janeruwarete 'ga te i'akwaap ma'e 'gã 'akwaawa apyraawi. Ma'eramū 'ga 'ã jane katu'ogi wa'yra 'ga jane erowiaaramū. 22 A'ea judeu 'gã nuerowiari. A'eramū 'gã 'jau oree: “Aeremiapoe'ema mū peapo amū ore reape. A'eramū te nipo ore peje'ega rerowiari”, 'jau 'gã oree. “Na pa je ra'e. A'jea futat Janeruwarete 'ga aeremiapoe'ema apoukari 'gã nupe ra'e, taru'e 'jau”, 'jau 'gã oree. “Ga je'eg imū futat 'ga ruri ra'e, taru'e esag ire 'jau”, 'jau 'gã oree. Judeue'ema 'gã teewi nū, oporesagiweraiaiwamū u'akwaaw are.

23 A'ere ore Jejui 'ga etee futat imome'ui 'gã nupe. “Ypeywar are Jejui 'ga manūi janetywera mepyawamū rakue”, 'jau ete futat ore imome'wau 'gã nupe. A'ere judeu 'gã nafutari oreremimome'ua. “Nia'wyri Paulo 'ga remimome'ua ra'e”, 'jau etee futat 'gã ajaupe. Judeue'ema 'gã judeu 'gã nui ete nū “morogyta ukwaawe'ema te 'ga omome'u akou ra'e”, 'jau ete 'gã oree nū. 24 A'ere Janeruwarete 'ga remimū'ēnamū Kristu 'ga mome'u resageteramū janee. Judeuramū 'ã janee, judeue'ema 'gã nupe. Mīmeramū 'ã jane 'ga remimū'ēmeramū najuejue etee futat Kristu 'ga mome'u resageteramū janee. Kristu 'ga 'ã Janeruwarete 'ga pājē wesaukat janee, 'ga 'akwaawa nanē 'ga ikwaawukaa janee nū. 25 Janeruwarete 'ga rerowiare'ema

'gã te nipo ajee e'li futatee ajemogyau: “Kristu 'ga manūa Janeruwarete 'ga 'akwaawe'ema wesaukat janee, 'ga pãjēe'ema resaukaa janee”, 'Jau futatee 'gã ajaupe. A'ere jane naani. Kristu 'ga manūa Janeruwarete 'ga 'akwaawa te wesaukat janee. 'Ga 'ã mama'e are eapyo katu katu ma'ea te werowiare'ema 'gã 'akwaawa apyraapa. 'Ga 'ã pãjērete werowiare'ema 'gã pãjē apyraapa.

²⁶Pēē 'ã jerewirera 'jawe. Kūjāmeramū pēē pejejemogyau jerenya 'jawe. A'eramū je 'Jau pē nupe: pēnea'ar iki pejeko ymaner are, Janeruwarete 'ga pejekatu'oge'emauwe pejejemogyawer are. “'Iakwaawe'ema 'gã”, 'Jau nipo 'gã pē nupe pejemogyramū. “Na'wyriara rūi 'gã”, 'Jau nipo 'gã pē nupe. “Tore pojeupap 'Jau, e'li 'gã numiamū”, 'Jau nipo 'gã pē nupe. ²⁷A'ere 'ã Janeruwarete 'ga te jane mū'ēi 'gã nui wemifutar imū etee futat. 'Jemu'e'ema 'gã 'ga omogy wemiayuwamū, “Je te 'ã je'akwaakwaap” 'Jara 'gã mojenosōu etee nipo. “Tÿÿ. Ma'eramū sipo 'ga 'jemu'e'ema 'gã jēmī imogyau wemiayuwamū? Ma'eramū sipo 'ga ojemu'e ma'eramū jēmī ore mogowe'em wemiayuwamū?” 'Jau 'gã ojenosōu ajuowase. 'Wyriare'ema 'gã 'ga omogy wemiayuwamū 'wyriara 'gã mojenosiukaawamū. ²⁸Ipojeupawipyre'ema 'gã 'ga omogy wemiayuwamū “'je'pojeupap je” 'Jara 'gã mojenosiukaawamū. “Akotee ma'e 'gã”, 'Jau 'gã 'ã jane mū nupe numiamū. A'ere Janeruwarete 'ga jane mogyi wa'yramū. ²⁹Najane te rūi sajemogy 'ga ra'yramū. 'Ga te jane mogyi wa'yramū. A'eramū jane jarejerowiaraipe'ema jarejee Jarejuwarete 'ga rowase. ³⁰Janeruwarete 'ga te 'ã jane mujat Jejui Kristu 'ga ree. A'eramū 'ga 'ã jane mu'akwaawukaa Jejui Kristu 'ga upe. A'eramū Jejui Kristu 'ga jane muesageu 'Uwarete 'ga upe. Jejui Kristu 'ga 'ã janetywera mepyau jane mū'jāu mama'eukwaawa 'wyriara remiayuw awi, jane mogyau 'Uwarete 'ga remiayuwamū. Jejui Kristu 'ga futat janetywera omoit jane wi. ³¹A'eramū ki jane jarejerowiaa 'ga ree etee futat. Ymã we futat 'ã Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari Jeremi 'ga upe rakue: “Pejekararete 'ga ree etee ki pejerowiat pejejemogyau. Pejejeupe 'ga remiapofer are nanē ki pēē pejerowiaa pejejemogyau nū”, 'Jau 'ga ikwasiarukaa Jeremi 'ga upe rakue. A'eramū ki jane jarejerowiaa Jarejararete 'ga ree etee futat.

2 ^{1,2}Pē pyri tekou ako je Jarejuwarete 'ga etee imome'ui pē nupe ikue. “Ymã te 'ã Janeruwarete 'ga wa'ya 'ga muri 'au ywy pe janetywera mepyawamū rakue. 'Ypeywar are 'ga ra'ya 'ga, Jejui Kristu 'ga amanūmū janetywera mepyawamū rakue”, 'Jau je ako tekou pē nupe ikue. “A'eramū 'ga 'awamū jane werowiarāmū janetywera moia jane wi, jane katu'oka, jane mogyau wemiayuwamū”, 'Jau je ako pē nupe ikue. Nasigaty rūi futat ako je imome'wau pē nupe ikue. “Jejui Kristu 'ga etee futat pa je amome'u tekou 'gã nupe kwy”, 'Jau je tekou ikue. “A'eramū pa je 'ypeywar are 'ga manūawera etee futat imome'wau 'gã nupe kwy”, 'Jau je tejeupe pē pype tekou ako ikue. A'eramū ako je 'ga etee futat imome'wau pē nupe ikue. Namome'u tesirūmeri nanē ako je pē nupe ikue nū. Jejui Kristu 'ga etee futat ako je imome'wau pē nupe ikue. Namorogyta teea rūi nanē ako je amome'u pē nupe ikue. Jarejuwarete 'ga je'ega te ako je amome'u pē nupe ikue. Ymã te janepy 'gã naeapyoi ee rakue. A'ere Janeruwarete 'ga 'awamū

jane mueapyoukari ee. ³Najepifuakari agawewi ako je tekou pē pyri ikue. A'etea ako je ako tepifuakare'ema pype etee futat 'ga mome'wau pē nupe ikue. A'eramū je 'jau tejeupe etee futat ikue: “Amome'u esage futat sipo je 'ga tekou 'gā nupe 'wei?” 'jau je tejeupe etee futat ikue. Pē nupe 'ga mome'uarū'em awi tekyjau ikue. ⁴Nate'akwaaw imū rūi je ako pē mu'ei morogyta a'je are ikue. Namoromu'jara 'gā temu'eawer imū rūi nanē je ako pē mu'jau ee ikue nū. Jarejuwarete 'ga 'Agesagea temu'eapyoaw imū etee futat ako je imome'ui pē nupe ikue. Janeruwarete 'ga 'Agesagea je rereko. A'eramū 'ga 'Agesagea Jejui 'ga mome'waukaa jee pē nupe ikue. A'eramū ako 'ga 'Agesagea jeremimome'ufera rerowiarukaa pē nupe ikue. Aeremiapoe'ema nanē ako 'ga iapoukaa jee pē neape ikue nū. A'eramū ako pēē 'ga pājē resaka ikue. ⁵'Ga 'Agesagea futat ako Jejui 'ga rerowiarukaa pē nupe ikue. Napeje'akwaaw are rūi ako pēē 'ga rerowiaa ikue. U'agesageu te Janeruwarete 'ga Jejui 'ga rerowiarukari pē nupe.

Janeruwarete 'ga u'akwaawamū

^{6,7}A'ere je Jarejuwarete 'ga je'eg are eapyo ma'eramū pē mu'akwaawi mama'e are. Jarejuwarete 'ga 'akwaaw imū tee je pē mu'akwaawi mama'e are. Na'ga rerowiare'ema 'gā 'akwaaw imū rūi je pē mu'akwaawi ee. Na'ga rerowiare'ema 'gā 'wyriara 'gā 'akwaaw imū rūi nanē je pē mu'akwaawi ee nū. Anure nipo 'ga rerowiare'ema 'gā juejue amanūmū ekoete te futat. Ma'eramū 'ā je pē mu'akwaawi Jarejuwarete 'ga 'akwaaw imū etee futat ee. Naeapyoi janepy 'gā Jarejuwarete 'ga remiaporam are rakue. Ywy apoe'emauwe futat 'ā Janeruwarete 'ga 'i ojeupe rakue: “Anure nipo jera'yra 'ga manūi 'ypeywar are 'gā tywera mepyawamū”, 'jau 'ga 'ā rakue. “A'eramū je 'ga rerowiaara 'gā katu'oka 'gā mogyau teja'yramū”, 'jau 'ga 'ā ojeupe rakue. A'ere 'ā janepy 'gā naeapyoi ee rakue. “Anure Jejui 'ga manūi janetywera mepyawamū” 'e are 'gā weapyoe'emamū ajemogyau rakue. A'ere jane 'awamū 'ga rerowiaaramū janereapyoramū ee. ⁸Kristu 'ga rerowiare'ema 'gā 'wyriara 'gā nanē naeapyoi 'ga ree nū. 'Ga ree weapyo re amunipo 'ā 'gā namu'amukari 'ga 'ypeywar are rai'i. “Jejui Kristu 'ga 'ā Janejararetea. 'Ga 'ā jane katu'okara. 'Ga 'ā pājēeteetea” 'e are 'gā weapyoe'emamū. Ee weapyo re amunipo 'ā 'gā namu'amukari 'ga 'ypeywar are rai'i. ⁹Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari Isai 'ga upe ee rakue: “Ojee iporomutat ma'e 'gā nupe Janeruwarete 'ga mama'e esage m'yigatu. Niesagi jane mama'e esagea jarejeupe 'ga remim'yigatu 'jawewara. Nienuwī futari jane 'ga remiaporama rera. Janereapyoi futari jane 'ga remiaporam are.

A'ere 'ga ojee iporomutat ma'e 'gā nupe etee futat iapoi”, 'jau 'ga ikwasiarukaa ka'aran are Isai 'ga upe rakue.

¹⁰A'ere Janeruwarete 'ga jane mueapyoukari U'agesage upe ee. 'Ga 'Agesagea okwaapap futat. Nitywi futari 'ga 'Agesagea remikwaawe'ema mū. Janeruwarete 'ga rea'ara miamū 'ga 'Agesagea okwaap. ¹¹Sā'ā jane tee jarejea'ara kwaawa. Nan tee futat Janeruwarete 'ga 'Agesagea tee 'ga rea'ara

kwaawi. ¹²Jejui 'ga rerowiaaramū jane upe Janeruwarete 'ga U'agesage muri. Namama'eukwaawa rūi jane sireko. Jarejuwarete 'ga 'Agesagea te jane sireko. A'eramū 'ga 'Agesagea jane mueapyoukaa jane upe 'ga remimurer are.

¹³A'eramū ore pē mu'l'jau Jarejuwarete 'ga 'Agesagea orojeupe 'eawer are. Na'auwara 'gā nea'ar are rūi ore pē mu'ei. Orojeupe 'ga 'Agesagea 'eawer are etee te ore pē mu'ei. 'Ga 'Agesagea nanē pē nereko nū. A'eramū 'ga 'Agesagea pē mueapyoukaa ee. ¹⁴A'ere Jarejuwarete 'ga 'Agesage rerekware'ema 'gā naeapyoī Jarejuwarete 'ga je'eg are. Ojeupe 'ga je'ega jane imome'uramū nipo 'gā 'i etee ojeupe: “Ma'ja are gatu nipo 'gā je mu'ei? Ije'ēran ekoete tee 'gā ajemogyau”, 'jau etee nipo 'gā ojeupe. Naeapyoī 'gā ee. Janeruwarete 'ga 'Agesagea tee jane mueapyou ee. A'eramū 'ga 'Agesage rerekware'ema 'gā weapyo'e'emamū futat ajemogyau ee. ¹⁵'Ga 'Agesage rerekwaramū etee te janereapyoramū ee. 'Ga 'Agesagea jane mueapyoukari ee. Janeruwarete 'ga 'Agesage rerekwaramū jane jarejeapyoramū 'ga 'Agesage rerekware'ema 'gā nereko tyweaw are. A'ere 'gā naeapyoa'uweri janejemogy are. Nuerekoi 'gā 'ga 'Agesagea. A'eramū 'gā amueapyoawe'emamū.

¹⁶Ymā we te 'ā 'ga amū ka'arana kwasiari ee rakue: “Awýja sipo Jarejuwarete 'ga rea'awa okwaap? Naani. Nitywi futari 'ga amū. Awýja sipo 'ga mu'akwaapa mama'e are? Naani. Nitywi futari 'ga amū”, 'jau Isai 'ga ikwasiaa ka'aran are rakue. A'ere Janeruwarete 'ga 'Agesage rerekwaramū janerea'aramū mama'e are Kristu 'ga rea'ar imū etee futat.

Janeruwarete 'ga remiayup

3 ¹Pēē 'ā Jejui 'ga rerowiaa je 'jawe. A'eramū pēē Jejui 'ga rerowiar ire pejemogyau jepyntunamū. A'ere 'ā pejemogy 'ga rerowiare'ema 'gā 'jawe tee jee. A'eramū je pē mu'l'jawarūe'em Jarejuwarete 'ga remifutar are. Sā'ā kunumīakya reapyoa'ne'ema mama'e are. Nan tee 'ā pēē. Nepēneapyo ymani 'ā 'ga remifutar are. ²Sā'ā kunumīakya kamy'ia etee i'ua. Na'ua'uweri 'ā miaro'oa. Nan tee futat 'ā pēē. Nepejemu'e ymani nipo 'ā Jarejuwarete 'ga remifutar are. Ma'eramū 'ā je mama'eaye'le'mī are etee futat pē mu'ei. Mama'eaye'le'mī are tee te 'ā pēneapyo. Nepēneapyoa'uweri futari nipo 'ā pēē mama'eay are. Ma'eramū ako je pē mu'ei mama'eaye'le'm are etee ra'ne futat ail'i numiamū. ³A'eramū miamū 'ā pejemogyau Jejui 'ga rerowiare'ema 'gā 'jawe etee futat. Ma'eramū 'ā nepēneapyoa'uweri mama'eay are. Jejui 'ga rerowiare'ema 'gā 'jawe etee 'ā pejemara'ne ekoeteramū pejejuē. 'Ga rerowiare'ema 'gā 'jawe etee 'ā pēē pejejamueu mama'e are. A'eramū ore 'jau pē nupe: “Jejui 'ga rerowiare'ema 'gā 'jawe etee Korītu pewara 'gā”, 'jau ore pē nupe. ⁴Pēē mū a'e 'jau pejejaupe: “Je 'ā Paulo 'ga remimome'ua rerowiaara te”, 'jau a'e pēē mū. Amumeramū a'e pēē 'jau “Je 'ā Aporu 'ga remimome'ua te arowiat”, 'jau pēē. Aipo 'l'jaramū pejemogy Jejui 'ga rerowiare'ema 'gā 'jawe.

⁵Jarejuwarete 'ga upe oporowyky ma'eramū jue futat ore. Pauloramū je, Aporu 'ga retee Jejui 'ga mome'tui pē nupe ikue. A'eramū ako pēē 'ga rerowiaa ikue.

Janeruwarete 'ga futat ore moporowykyaukaa ojeupe. A'eramū ore araju'jaju'jawe etee futat 'ga upe. ⁶Sā'ā 'ga amū y'wa ra'yi tyma ko pype. A'ere 'ā amutee 'ga etee akou imuakȳmaramū. A'ere 'ā naitymarera 'ga rūi imuakȳmarera 'ga retee rūi imomoporukari. Janeruwarete 'ga tee omomoporukat imuaranupa 'jau. Nan tee futat ore. Je 'ā y'wa ra'yi tymara 'jawe. Aporu 'ga 'ā imuakȳmara 'jawe. Jejui 'ga ako je amome'u pē nupe ikue. A'ere 'ā Aporu 'ga pē nui je o re awau pē mu'jau, 'ga remifutar are rai'i. A'ere 'ā Janeruwarete 'ga te Jejui 'ga rerowiarukari pē nupe. ⁷Y'wa ra'yi tymara 'gā, imuakȳmara 'gā. Mīmera 'gā 'ā ojejukau futat oko pypiar are numiamū. A'ere 'ā Janeruwarete 'ga te imomoporukari imuaranupa. ⁸Nan tee futat 'ā ore. Je ra'ne ako Jejui 'ga mome'wau pē nupe ikue. A'ere 'ā Aporu 'ga awau pē mu'jau 'ga remifutar are rakue nū. A'eramū ore araju'jawe etee futat mama'e apou 'ga upe. Jarejuwarete 'ga upe ore mama'e apoi 'ga remifutar imū etee futat. A'eramū Janeruwarete 'ga anure ore mepyau ojeupe oreremiapofer are. ⁹Oromome'u pāwē pāwē etee futat ore 'ga araju'jawe. Jarejuwarete 'ga upe etee futat ore mama'e apoi. A'eramū pēē 'ga remiayuwaretea futat. 'Ga etee futat ojerowiarukat pē nupe.

'Oga jara 'jawe Janeruwarete 'ga jejuka esagei pē nee. ¹⁰Sā'ā tujugeyra 'oga apoara 'ga ywyakape'ia ra'ne imogoa jupe. Iypykokara apoara 'jawe je ra'ne ako 'ga mome'ui pē nupe ikue. A'e 'ga ita jaga iypy pe iypymotypawamū. Nan ako je 'oga ypykokara apoara 'jawe ai'i. A'eramū 'ā Aporu 'ga 'ua. Sā'ā 'oga apoara 'gā amū 'oga apoa iypmogatyrūarera 'ga remiapofera 'arimū. Nan tee futat ako je ra'ne Jejui 'ga mome'ui esage pē nupe ikue. A'eramū je 'oga ypykokara apoara 'ga 'jawe futat. A'ere 'ā pē nupe je 'ga mome'u re 'ga amū 'ua pē mu'jau 'ga ree nū. Aipo 'ga 'oga apopaara 'jawe. A'eramū 'ga iypykokara 'arimū etee futat 'ga 'oga apou esage etee futat. ¹¹Janeruwarete 'ga Jejui Kristu 'ga rerowiarukaa janee. "Jera'yra 'ga etee ki perowiat", 'jau 'ga janee rakue. "Perowiat kasi 'gā amū kwe pe ne. Jera'yra 'ga etee futat ki perowiat", 'jau 'ga janee rakue. A'eramū 'ā Jejui Kristu 'ga futat akou 'oga ypykokar esage 'jawe. Nitywi futari 'oga ypykokar esage 'jawewara mū. Jejui Kristu 'ga te 'ā akou 'oga ypykokara 'jawe janee. ¹²A'eramū jane jarejamu'e esagearamū 'oga mȳjeteeteara 'gā 'jawe. 'Oga mȳjeteeteara 'gā nemiapofera 'ā nu'ari futari 'oga. 'Oga apoara 'gā amū 'ywa'y paga etee iapou wogamū. A'eramū 'gā nemiapofera atepawa'ne'emamū. 'Gā 'jawe 'gā amū mama'e a'je are etee ajamu'ei. Mama'e a'je are moromu'jara 'gā 'oga apoar esage 'gā 'jawe. A'ere amumera 'gā 'ywa'y page'ema pyu 'oga apoara 'gā 'jawe. A'eramū 'ā 'gā nemiapofera u'aa kamēšiete. Nā'ā juonanūū etee nanē ipira nū. Nan tee futat moromu'jara 'gā amū. Mama'e amutee are etee 'gā jamu'ei. ¹³A'eramū nipo Jarejuwarete 'ga rowase ae jatykaaw ipe jane jareporowyky resaka. Sā'ā tata 'oga apopyrera resaukara. Itaoga 'ā nukai. A'eramū 'ā juowa pyu iapopyra ukaitapap. Nan tee futat nipo Janeruwarete 'ga janeporowykyawera resaukari wowase ae majatykaaw ipe. A'eramū te nipo jane mama'e a'je are moromu'jarera 'gā kwaawi. Mama'e a'je are moromu'jarera 'gā itaoga apoarera 'gā 'jawe. Nukaipawi 'gā nemiapofera. Mama'e amutee are moromu'jarera 'gā nemiapofera nanē nipo jane

ikwaapa nũ. Mama'e sigaty are moromu'jarera 'gã juowoga apoarera 'gã 'jawe. Ukaipap 'gã nemiapofera. ¹⁴A'eramũ nipo Janeruwarete 'ga mama'e a'je are moromu'jarera 'gã mepyau. ¹⁵A'ere nipo 'ga mama'e amutee are ajamu'jarera 'gã nomepyi. Ukaipap 'gã nemiapofera. A'eramũ 'ga 'gã mepyawe'em. 'Og ukai ma'e 'gã nũja'uweri woga 'wyrıpe. Wogakajamũ 'ga ěmi 'oga 'wyr awi. A'eramũ 'gã amanũme'em. A'eramũ 'ga roga etee ukaitapap. Nan tee futat Janeruwarete 'ga remiayuwu 'gã amũ. Janeruwarete 'ga 'gã nerawau 'gã mogyau ojepyri. A'ere 'ga nomepyi 'gã porowykyawera, al'jeteetewi 'gã porowykye'em ire.

¹⁶“Janeruwarete 'ga 'Agesagea jane sireko” 'ea 'ã pẽe ikwaapa. 'Ga 'Agesagea jarejereko re jane jarejemogyau Jarejuwarete 'ga roga 'jawe. ¹⁷Janeruwarete 'ga roga esage futat. Nitywi mama'e tywera ipype. 'Ga 'Agesage rerekwaramũ jane jemogyi 'ga roga 'jawe. A'eramũ mama'e amutee are moromu'jara 'gã 'ga roga mote'aara 'jawe. A'eramũ 'ga jane mũ woga mote'ar ire jane rerekou tyweaete ee.

¹⁸Pẽnoryp tee awi pejejee. “Je'akwaap je”, 'jau nipo pẽe mũ pejejeupe numiamũ. A'ere nipo aipoa pẽ'akwaawa naJaneruwarete 'ga 'akwaawa rũi. “Te'akwaawa je afutat” 'jaramũ pẽe pejejoia peje'akwaaw ekoete awi. A'eramũ Janeruwarete 'ga te pẽ mu'akwaapa pẽ mogyau. ¹⁹Pẽe 'akwaawekoetea nia'wyrı Janeruwarete 'ga upe. Ymã te 'ã 'ga amũ ka'arana kwasiari ee rakue: “Janeruwarete 'ga 'je'akwaap je’ 'jara 'gã nee ikwasiarukaa rakue: ‘Nep'akwaawi pẽe pejejemogyau’, e'i Janeruwarete 'ga 'gã nupe”, 'jau 'ga amũ ikwasiaa rakue. ²⁰Ajepeja 'ga nanẽ 'ã ka'arana kwasiaa ee rakue nũ: “Janeruwarete 'ga i'akwaaw ekoete ma'e 'gã nea'ara okwaap. A'ere niapoa'uweri aipoa 'ga upe”, 'jau 'ga ikwasiaa rakue. ²¹A'eramũ ki jane jarejerowiaraipe'ema 'gã amũ nee. Janeruwarete 'ga 'ã mama'e esage monou pẽ nupe. ^{22,23}Pauloramũ 'ga 'ã je monou pẽ nupe pẽ mu'jaramũ. Aporu 'ga, Pedro 'ga. Mĩmeramũ 'ga ore monou pẽ nupe pẽ mu'jawamũ ojee. Ywya 'ga 'ã iapou janee rakue, ipyiyara reewe rakue. Jane rekoramũ Janeruwarete 'ga ojejukau esage jane ree. Jane manũnamũ nanẽ 'ga ojejukau esage jane ree nũ. 'Awamũ 'ga jejuka esagei jane ree. Anure nanẽ nipo 'ga jejuka esagei jane ree nũ. A'eramũ ki jane jarejemuaẽme'ema mama'e are. Janeruwarete 'ga mama'e jararetea. Janeruwarete 'ga 'ã Kristu 'ga Ruwaretea. A'eramũ Kristu 'ga janejararetea. A'eramũ jane 'ga remiayuwamũ mama'e jara 'jawe nanẽ jarejemogyau nũ.

Kristu 'ga remimonofet

4 ¹Kristu 'ga upe oporowyky ma'eramũ ore jemogyi. “Pekwap 'gã mueapyou Jarejuwarete 'ga je'eg are”, 'jau Kristu 'ga oree ikue. “Ymã 'ã pẽypy 'gã naeapyoi ee rakue. A'ere je 'awamũ pẽe mueapyoi ee. A'eramũ pẽe 'awamũ 'gã mu'jau ee, 'gã mueapyou ee”, 'jau Kristu 'ga oree ikue. ²Maran oporowyky ma'e 'gã mama'e apoi morowyky jara 'ga upe? 'Ga 'eawer imũ etee futat 'gã porowykyi 'ga upe. A'ea esage 'ga upe. ³Nan tee futat je. Kristu 'ga upe je porowykyi tekou. A'eramũ je tejeupe 'ga 'eawer imũ etee teporowykyau.

A'eramū nipo jeporowykya 'ga muorypa. Najerorywi je pē'ewer are. “Paulo 'ga oporowyky esage Jarejuwarete 'ga upe” 'e are je najerorywa'uweri. Tekotee 'gā 'eawer are nanē je tejurywe'emamū nū. Kristu 'ga 'e are etee tejurywamū tekou. Tejea'ar are miamū je tejurywe'emamū. ⁴Tejemiapo a'wyre'em are nanē je tejea'are'emamū tekou. A'eramū je tepy'a'wyre'emamū tejemiapofer are. A'ere je na'ei tejeupe: “Jeresage te je tekou”, na'ea'uweri je tejeupe. Jejararete 'ga etee futat e'iarū jee: “Eneresage ene jee”, e'iarū jee. Jea'wyre'emamū nanē 'ga 'jau jee nū. ⁵A'eramū ki pēē 'jawe'em pejejaupe: “Nenea'wyri ene Jarejararete 'ga upe”, 'jawe'em pēē pejejaupe. Janejararete 'ga te janea'wyre'ema okwaap. Ywag awi ojewyr ire te nipo 'ga jane majatykai wowase. A'eramū nipo 'ga janeremiapofera resaukaa jarejaupe. 'Awamū jane janereapyoi futari jemime jarejemiapofera mama'e are. A'ere 'ga anure esaukari janee. Jarejuea'ar are janereapyoe'ema miamū futat 'ga esaukaa janee. A'eramū nipo Janeruwarete 'ga 'jau janee: “Eneresage ene jee”, 'jau nipo 'ga janee, janereko esage re.

⁶Pēneko esage are pē mu'jawamū je jemome'ui pē nupe. Aporu 'ga nanē je amome'u pē nupe nū. A'eramū ki pēē pejajemu'jau ymāwarera 'gā nemikwasiarer are, “pejajuka esage pāwē pāwē etee ki 'gā nee”, 'ga 'eawer are. Pereko tywet nanē kasi 'ga amū ne. Pereko esage pāwē pāwē etee futar iki 'gā. ⁷Jarejuwarete 'ga upe jane jemogyi jareju'jaju'jawe etee futat. Naeakwar amuteetei futat ae ajemogyau 'ga upe. 'Ga etee futat mama'ea wapoukat janee. 'Ga jarepoare'em ire amunipo 'ā jane niapoī mama'ea 'ga upe. 'Ga te 'ā mama'ea amut janee. A'eramū pēē pejajemogyau peju'jaju'jawe etee futat. Nepētywi futari pēē mū pejejuapyraaparamū. A'eramū ki pēē pejejerowiaraipe'ema nanē pejejee nū.

⁸“Oretyp katu katu ore mama'e pyu. A'eramū ore oroporiae'emamū”, 'jau futatee nipo pēē pejejaupe. “Janeruwarete 'ga ore mogyau 'wyriaramū 'gā nupe”, 'jau futatee nipo pēē pejejaupe. Aipo a'je re amunipo 'ā 'ga ymā we ore mogyi 'wyriaramū raili. Anure te nipo Janeruwarete 'ga jane mogyau 'wyriaramū a'jea futat. A'ere 'ga 'awamū najane mogyi we 'wyriaramū. ⁹Ore 'ā Kristu 'ga remimonofera agawewi. A'etea 'ā Janeruwarete 'ga ore mogy akotee ma'e 'jawe etee futat. Iapisipyrama 'jawe etee futat 'gā ore rerekoi. Sāl'ā 'gā ia'wyre'ema 'gā apisia ajuowase. Nan tee futat nipo ore jemogyi 'gā nowase. Ywagipewara 'gā nowase, ywy pewara 'gā nowase. Mīmera 'gā nowase nipo ore jemogyi ia'wyre'ema 'jawe. ¹⁰A'eramū nipo Kristu 'ga rerowiare'ema 'gā 'jau oree: “Takwaawe'ema 'gā ajemogy”, 'jau nipo 'gā oree, Kristu 'ga ore imome'u are. A'ere 'ā pēē nanarūi pe'je: “Jane 'ā jane'akwaap Kristu 'ga ree”, 'jau etee 'ā pēē pejejaupe, pejejerowiaraipe etee pejejee. A'ere 'ā ore akotee ma'e 'jawe ete. A'ere 'ā pēē 'wyriara 'jawe pejemogy. Ore ree 'ā 'gā opojejuka esage'emamū. A'ere 'ā pē nee 'gā opojejuka esageramū ajemogyau. ¹¹Ore te 'ā aruata arawau kwe pe. Orojety'apoita 'ā arakou. Oro'yuweja rerekou. Orojaitypawamū futat 'ā arakou. Amumē 'gā amū ore nupāu jepi. Nitywi agawewi futat ore'wyrā. ¹²Oroporowykyau 'ā ore kwaiwete. A'eramū 'ā ore arafuakapawamū arajemogyau. Orojeupe 'gā je'egaiwamū 'ā ore 'jau etee 'gā nupe: “Jarejuwarete 'ga pē nereko esagea te ore arafutat”, 'jau etee ore

'ā 'gā nupe orojeupe 'gā je'legaiwamũ jepi. Orojereko tyweramũ ore arajuagamũ etee futat jupe jepi. ¹³Gā amũ arakurawamũ ore oroje'ega esage etee futat 'gā nupe jepi. Jejui 'ga rerowiare'ema 'gā nupe ore jemogyi yty 'jawe.

¹⁴A'ere je napē mojenosiawamũ rūi je ka'arana kwasiari pē nupe.

Pē mu'akwaapawamũ te je ikwasiari pē nupe. Pēē 'ā jera'yra 'jawe jee. Jeporomutat je pē nee. A'eramũ je pē mu'akwaapa mama'e are.

¹⁵Kwaiwete agawewi nipo pē mu'jara 'gā. Teis miu agawewi nipo 'gā pytuna. A'ere majepi tee pēnuwa 'jawewara. Pejejeupe Jejui 'ga je imome'uramũ pēē 'ga rerowiaa pejejemogyau 'ga remiayuwamũ. A'eramũ je pēnuwa 'jawe. ¹⁶A'eramũ je 'jau pē nupe: Pejemu'e je ree. Mama'ea peapo je 'jawerimũ etee futat, a'e je pē nupe. ¹⁷A'eramũ je Timoteo 'ga monou tejeko esage are pē muea'aawamũ. Timoteo 'ga jera'yra 'jawe jee. Oporowyky esage 'ga Jarejararete 'ga upe. Jeporomutat je 'ga ree. A'eramũ je 'ga monou pē nesaka. Jereko esage are nipo 'ga pē muea'ari. “Paulo 'ga ako esage etee Jarejararete 'ga remifutar imũ”, 'jau nipo 'ga pē nupe. “Jarejararete 'ga ree ojemujar ire 'ga reko esagei 'ga remifutar imũ etee futat”, 'jau nipo 'ga pē nupe, pē muea'aa je ree. Kristu 'ga rerowiaaramũ pē nupe nanē nipo 'ga jeremimome'ufer are pē muea'aa nũ. Pē pype tekou ako je pē mu'ei pēneko esage are ikue. A'eramũ nipo 'ga pē muea'aa ee. Kwe pe 'gā mu'eawer imũ etee futat ako je pē mu'jau tekou ikue.

¹⁸“Nuru'jawi futari Paulo 'ga jane pyri nũ'ũ”, 'jau nipo pēē mũ pejejaupe rai'i. “A'eramũ nipo 'ga oreremiapo resake'ema re'ā”, 'jau nipo pēē mũ pejejaupe rai'i. A'eramũ nipo pēē aipo 'jaramũ pejejerowiaraipe pejejee rai'i numiamũ. ¹⁹A'ere nipo je oi futari pē pyri. Jarejararete 'ga teo futaramũ nipo je oi futari pē nesaka. A'eramũ nipo je ojee ojerowiaraipe ma'e 'gā nesaka, tejeau tāmējē 'gā nesaka. Maranamũ nipo je 'gā nera renupawer imũ etee futat 'gā nesaka. “Jarejuwarete 'ga pājēa te 'gā wereko? Naani te ra'u nũ?” 'jau nipo je 'gā nesaka. ²⁰Opājē mũ mama'e apoara 'gā tee Janeruwarete 'ga omogy wemiayuwamũ. “Janeruwarete 'ga je'wryiara”, 'jar ekoeteara 'gā te 'ga nomogyi futari wemiayuwamũ. Opājē mũ mama'e apoara 'gā etee te 'ga omogy wemiayuwamũ. ²¹Ma'ja sipo ajee pefutat? Pejejeupe jeje'eg wywrafena te ra'u pefutat nũ? Pejejeupe jeje'eg wywrafene'ema te ra'u pefutat nũ? Pejejeupe jeje'eg wywrafene'ema futaa ki pepoit mama'e tywera apo awi.

Mama'e tywera apoawet

5 ¹“Korītu pewara 'ga amũ mama'e tywera wapo ajemogyau”, 'jau 'gā amũ pē mome'wau jee ai'i. “Uwa 'ga remireko ēē 'ga wereko”, 'jau 'gā imome'wau jee ai'i. Nanuara nia'wryi Janeruwarete 'ga upe. Jejui 'ga rerowiare'ema 'gā miamũ nuapoa'uweri aipoa. Ma'eramũ ajee “Jejui 'ga rerowiaara je” 'jaramũ aipo peapo nũ? Nia'wryi aipo apoa. ²Ma'eramũ sipo ajee pejerowiaraiw etee pejejee? Pejejepype mama'e tywera apoara 'gā amũ nekoramũ amunipo 'ā

pě'arasig te ee. Pejeje'ega amunipo 'ã 'uwa remireko rerekwara 'ga upe rai'i, 'ga mosõu amunipo 'ã pēē nanuar awi rai'i. "Nia'wryri nanuara Janeruwarete 'ga upe", 'jau amunipo 'ã pēē 'ga upe rai'i. Ma'eramũ sipo ajee pēē nanuar awi 'gã mošie'em ire pejerowiaraipe ekoete pejee? Pepe'a mama'e tywera apoara 'ga pejejewi. Maran gatu amunipo 'ã 'ga nan werekoramũ ajemuaēme'ema. ³⁻⁵Muku agawewi te 'ã je rekoj pē nui. A'etea je jerea'at au'jeteramũ pē nee. A'eramũ je pē pype ako ma'e 'jawe futat. A'eramũ je 'jau pē nupe: Janejararete 'ga te ako opãjã amut jee ikue, je mogou omome'waramũ ikue. A'eramũ je 'jau aipoa mama'e tywera apoara 'ga upe: "Mama'e tyweretea a'e ereapo Jarejuwarete 'ga upe. Jui epoire'ema nipo nereoi futari 'ga pyri", 'jau je 'ga upe. Jejui 'ga je'eg imũ je 'jau 'ga upe. Pejatykaramũ tejea'aramũ pē nee. A'eramũ je pejatykaramũ pē pype ako ma'e 'jawe tekou. A'eramũ pēē pejejea'aramũ je ree. Jarejararete 'ga je'eg imũ je 'i pē nupe: Pejetykaaw ipe ki pe'je mama'e tywera apoara 'ga upe: "Ejepe'a ore wi. Mama'eukwaawa 'wryriara upe te 'ã mama'ea ereapo ekou", 'jau ki pēē 'ga upe. "A'eramũ ene ejemu'jaga mama'eukwaawa 'wryriara remiayuwamũ ekou", 'jau ki pēē 'ga upe. "A'eramũ nipo ene ewawe'em Jarejuwarete 'ga pyri", 'jau ki pēē 'ga upe. Maran gatu nipo 'ga aipo renupa ajemuaēme'ema. A'eramũ nipo 'ga ajemuaēm ire opoia jui. A'eramũ nipo Janeruwarete 'ga 'ga tywera moiri 'ga wi nũ, 'ga katu'oka Janejararete 'ga rowase jane jatykaaw ipe.

⁶A'eramũ pēē pejejerowiaraipe'ema pejee. Sã'ã kanape'i apoara 'gã ijopypeawa mojopypea u'i are. Inãinãni'i etee agawewi 'gã imonou imojopypeu ee. A'etea u'i omojerap. Nan tee futat ae mama'e tywera apoara 'gã nesag ire ae jemu'ei 'gã nee. ⁷Sã'ã ore judeuramũ kanape'i jopypeawa ymanera momopora orojewi, maraka apo enune. Nan pejekatu'ok mama'e tywer awi. A'eramũ pēē pejejesageramũ pejemogyau Jarejuwarete 'ga upe. Werowiaramũ Jejui 'ga pē katu'ogi petywer awi. A'eramũ futat pēē pejejeateeramũ jui. Sã'ã ore judeuramũ oreyppy 'gã Egitu ywy awi o enune karupa'mĩ jukaa, wy reko'woga y'a pype rakue. A'eramũ 'ã 'gã imonykya 'okwar are rakue. A'eramũ 'ã 'oga pypewara 'gã amanũme'em rakue. Nan tee futat 'awamũ Kristu 'ga manũi janetywera mepyawamũ rakue. A'eramũ 'ga werowiaramũ pē katu'oka petywer awi. ⁸Sã'ã ore judeuramũ oreyppy 'gã maraka apoa Egitu ywy awi wenũ'ēawer are wea'aawamũ. Maraka apou 'gã kanape'i jopype'ema apou i'wau rakue. Nan tee futar iki jane jarejee Jejui 'ga manũawer are janerea'at jarejemogyau. A'eramũ ki jane jarepoia mama'e tywera apo awi, mama'e al'jea etee futat iapou.

⁹Ka'arana je akwasiat imonou pē nupe ikue. "Pekotee mama'e tywera apoara 'gã nui", 'jau je ikwasiaa ka'aran are imonou pē nupe ikue. ¹⁰Aipo are je ka'arana kwasiaa imonou pē nupe. NaJejui 'ga rerowiare'ema 'gã nee rũi je imonoi ikue. "Ga rerowiaara ore", 'jar ekoeteara 'gã nee te je ikwasiari imonou ai'i. Jejui 'ga rerowiare'ema 'gã 'ã mama'e tywera etee futat wapo. Ajuemireko are 'ã 'gã nekoi. Ojomen are 'ã kũjãmera 'gã nekoi. Okaraemã me'yi are etee 'ã 'gã nea'aramũ. Amunarũmũ 'gã 'ã mama'e are. Maira'me a'agawa etee 'gã 'ã amuoryp. Mĩmera etee 'ã Jejui 'ga rerowiare'ema 'gã mama'e tywera wapo. A'eramũ amunipo 'ã pēē

'gã nui pejejepe'a re ywy awi we futat pejejepe'au. ¹¹A'ere je na'gã nee rüi aipoa ka'arana kwasiari pẽ nupe ai'i. "Ore Jejuí 'ga rerowiaaramũ", 'jar ekoeteara 'gã nee te je ikwasiari imonou pẽ nupe ikue. Jejuí 'ga rerowiaa 'me 'gã jeu'woge'em are etee je imonou ikwasiaa ai'i. Werowiat 'me te 'gã 'ga. A'ere 'gã naeateeí mama'e tywera apo awi. 'Gã amũ nipo akou ajuemireko are. Kũjãnamũ nipo 'gã amũ akou ojomen are. 'Gã amũ nipo okaraemã me'yi etee wea'aramũ ajemogyau. 'Gã amũ nipo maira'me a'agawa muoryw are etee wea'aramũ ajemogyau. 'Gã amũ nipo ojoje'ẽwu'jaga. 'Gã amũ nipo kawãjaiwa rykua. 'Gã amũ nipo amunarũmũ mama'e are. Aipo 'gã nee te je ka'arana kwasiari imonou pẽ nupe ai'i. Pekotee ki 'gã nui. Pejemi'wat nanẽ kasi 'gã pyri ne, 'jau je pẽ nupe ai'i.

^{12,13}Janeruwarete 'ga te nipo e'i Jejuí 'ga rerowiare'ema 'gã nupe: "Nepẽa'wryi pẽẽ", e'iarũ 'gã nupe. Je "Nepẽa'wryi pẽẽ", na'ea'uweri 'gã nupe. A'ere jane Jejuí 'ga rerowiaara 'gã mama'e tywera aporamũ jane je'egi futari 'gã nupe: "Peapo awi nanuara", 'jau ki jane 'gã nupe. "Nepeapoi mama'ea Jarejuwarete 'ga remifutar imũ ra'e", 'jau ki jane 'gã nupe, 'gã mosõu mama'e tywera apo awi. Ymã te 'ã Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari Moisesi 'ga upe ee rakue: "Pemono ki mama'e tywera apoara 'gã pejejewi", 'jau 'ga 'ã ikwasiarukaa 'ga upe rakue.

Jejuí 'ga rerowiaara 'gã nupe etee ki pejemogytaukat

6 ¹Jejuí 'ga rerowiaaramũ kasi peo pejejaupe pejeje'egay re 'ga rerowiare'ema 'gã nupe pejemota'waukaa pejejaupe ne. Jejuí 'ga rerowiaara 'gã nupe etee futar iki pekwap pejejemome'wau. A'eramũ 'gã futat oje'ega pẽ nupe pẽ mota'wau pejejaupe. "Nenea'wryi ene Jarejuwarete 'ga upe", 'jau nipo jane 'gã amũ nupe. "Eneresage ene Jarejuwarete 'ga upe", 'jau nipo jane 'gã amũ nupe. Aipoa pekwaap. ^{2,3}Anure nipo Janeruwarete 'ga jane mogyau opoirũnamũ. A'eramũ nipo jane 'ga rowase ijatykaarũ'e'ema 'gã pe'au 'ga wi. Ywy pewarera 'gã, ywagipewara 'gã. Mĩmera ijemogyarũ'e'ema 'gã nipo jane imonou 'ga wi Jarejararete 'ga poaa. Mĩmera apoaramũ sipo ajee nepemojyrũarũi mama'e tywe'ri apoarera 'gã mogyau ajaupe? Nepejemogypygyi te ra'u Jejuí 'ga rerowiaaramũ pejejee nũ? ⁴A'eramũ ki pẽẽ Jejuí 'ga rerowiaaramũ pejewawe'em 'ga rerowiare'ema 'gã 'wryiara upe pejejemojyrũukaa pejejaupe. Na'gã nee rüi pejemogypygyk. ⁵Ma'eramũ sipo nepejenosĩ pejejemome'wau 'ga rerowiare'ema 'gã nupe? Nitywi sipo i'akwaap ma'e 'ga amũ pẽ pype pejejaupe pejejemota'waawamũ? ⁶Ityp futat nipo Janeruwarete 'ga 'Agesage pyu i'akwaap ma'e 'gã amũ. A'etea 'ã pejemome'u Jejuí 'ga rerowiare'ema 'gã nupe etee rail'i pejejaupe pejejemota'waawamũ rail'i.

⁷Pejamuea nia'wryi Janeruwarete 'ga upe. Jejuí 'ga rerowiare'ema 'gã nupe pejomota'waukara taetu nia'wryi Janeruwarete 'ga upe. Pejejeupe 'ga amũ mama'e tywera aporamũ pejejuagamũ jupe. "Pejejepyke'ema 'ga ree" 'ea te esage Janeruwarete 'ga upe. "Pejekaraemã are 'gã amũ munarũnamũ pejejuagamũ jupe. Pejejepyke'ema 'gã nee" 'ea te esage futat.

⁸A'ere 'ā pēē nanarūi. Pēē we 'ā mama'e tywera peapo pejejaupe. Pēē we 'ā pejemunarūmū pejejokaraemā are. Pejejewirera 'Jawewara 'gā nui miamū 'ā pēē pejemunarūmū. Pēē nanē 'ā mama'e tywera peapo nū. ⁹“Namama'e tywera apoara rūi Janeruwarete 'ga omogy 'wyrīaramū ojepyri ae upe” 'ea 'ā pekwaap. A'eramū ki pēē pejemoryteewe'em pejee. “Mama'e tywera apo awi je nopoiri agawewi. A'etea nipo Janeruwarete 'ga je mogou 'wyrīaramū ojepyri re'ā”, pe'je kasi ne. Au'je ki pejemorytee re pejee. NaJaneruwarete 'ga remiayuwamū rūi ae mama'e tywera apoi. Ajuemireko are ako ma'e 'gā na'ga remiayuwa rūi. Ojomen are ako ma'ea kūjāmera na'ga remiayuwa rūi. Maira'me a'agawa muorypara 'gā na'ga remiayuwa rūi. Kūima'e 'gā amū nipo opoia wemireko are oko awi. A'eramū nipo 'gā kūima'eramū etee futat akou ajuee. Aipo apoara 'gā taetu na'ga remiayuwa rūi. ¹⁰Mama'e are amunarū ma'e, okaraemā me'yi etee ea'at ma'e, kawīajaiwa 'wat, ojoje'ēwu'jagat, ojomoryteeat. Mīmera 'gā naJaneruwarete 'ga remiayuwa rūi. ¹¹Nan tee futat 'ā pēē mū pejemogyau rakue. A'ere 'ā 'awamū Janejararete 'ga ako pē pireita pētywer awi ikue. A'eramū 'ga 'Uwarete 'ga mota'wau pē nupe. A'eramū Janeruwarete 'ga 'Agesagea pē mogyau 'ga remiayuwamū.

Ojeupe mama'e esage apoawamū te 'ga jane apoi rakue

¹²Pēē mū nipo 'Jau pejejeupe: “Aapo katu katu futat te je mama'ea 'wei”, 'Jau nipo pēē pejejeupe. “Nitywi futari 'Ereapo kasi aipoa ne’, je upe 'Jara 'gā 'wei”, 'Jau nipo pēē pejejeupe. A'jea futat peapo katu katu mama'ea numiamū. A'ere amumera nia'wyrī pē nupe. Je nanē amunipo 'ā a'e pē nupe: “Tejemifutar imū etee futat je mama'e apoi” 'Jaramū amunipo 'ā je 'i pē nupe. A'jea futat. Amumera resageramū jee numiamū. A'ere amunipo 'ā je tejea te namyī wyypai ee. ¹³Pēē amunipo 'ā 'Jau mama'e resaka ypy we: “Janerewek jane ra'e”, 'Jau amunipo 'ā pēē pejeku'iramū mama'e are. A'eramū nipo pēē mama'e 'wau. A'ere anure nipo Janeruwarete 'ga temi'u mateepawi janerewega reewe. Nan tee nipo 'gā amū kūjā resaka ypy we 'Jau ojeupe “Amogyta je kwea kūjā tejee ra'e”, 'Jau nipo pēē mū pejejeupe. A'eramū futat nipo aku'iaiwamū ee. A'jea futat 'ga ku'iaiwamū ee numiamū. A'ere nipo anure Janeruwarete 'ga 'ga ku'iaipawera mul'jagi 'ga 'arasigamū etee. Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga jane apoi rakue. A'ere 'ga namama'e tywera apoawāu rūi jane apoi rakue. Nakūjā are etee rūi 'ga jane apoi rakue. Najomen are tee rūi 'gā 'ā kūjā apoi rakue. Ojeupe mama'e esage apoawamū te 'ga jane apoi rakue. 'Ga futat mama'e apoukaa janee nū. ¹⁴'Ga futat nanē Janejararete 'ga moferapa opājē mū etee futat 'ga manū re rakue. A'eramū 'ga anure jane nanē jane moferapa opājē mū etee futat nū.

¹⁵Kristu 'ga ree jarejemujar ire jarejemogyau 'ga pira 'Jawe etee futat. A'eramū janeretea 'ga ma'ea futat. Aipoa 'ā pekwaap. Ma'eramū sipo aje jane Jarejararete 'ga rete mujari kūjāmene'em are? Nimujararūi futari jane 'ga retea kūjā amū ree. ¹⁶Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari 'ga amū upe ee rakue: “Kūima'e 'ga amū wemireko ēē rerekokatu re 'gā majepe teewara 'Jawe futat 'gā

nekoí”, 'jau 'ga ikwasiarukaa 'ga amũ upe rakue. A'eramũ kũima'e 'ga kũjã mũ rerekokatu re majepeí teewara 'jawe futat ajuerekou. ¹⁷A'eramũ jane nan tee futat Jarejararete 'ga ree jarejemujar ire jarejemogyau majepeí teewara 'jawe 'ga upe.

¹⁸A'eramũ ki pẽẽ pejekowe'em pejejuemireko are. Kũjãmeramũ nanẽ pẽẽ pejekowe'em pejejomen are. Kunumĩũnamũ, kũjãmukuramũ pejekowe'em pejejee. Peko nipo pejejee 'eramũ pẽẽ pejejuerekou tãmẽjẽ. A'ea te Janeruwarete 'ga afutat. Amumera mama'e tywera apoa nomotyweri aeretea. A'ere ajuee ae rekoa aeretea we futat imotyweri. ¹⁹Janeruwarete 'ga U'agesagea amut janee. A'eramũ janepira Janeruwarete 'ga 'Agesage roga. A'eramũ 'ga 'Agesagea akou jane pype. ²⁰'Ypeywar are amanũmũ Jejuí Kristu 'ga janetywera mepýau janee, jane mogyau 'ã wemiayuwamũ. A'eramũ ki jane jarejemogyau esage 'ga upe. Janejemogy esage resag ire nipo 'gã Jarejuwarete 'ga muorywi jane ree.

Emireko ma'e 'gã, imen ma'e 'gã netee

7 ¹Ka'arana 'ã pekwasiat imua jee rai'i. “Esage te aeremirekoa? Aeremirekoe'ema te ra'u esage nũ?” 'jau 'ã pẽẽ imua ka'aran are ikwasiaa jee rai'i. A'eramũ je 'jau pẽ nupe: Esagea futat aeremirekoa. Aeremirekoe'ema nanẽ futat esageay nũ. ²A'ere 'ã ae amumeramũ kũjã mũ esage pãwẽ gatu ete etee. A'eramũ ki pẽẽ nan etee pejekowere'emamũ kũima'eramũ pejejemirekoramũ tãmẽjẽ futat. Kũjãnamũ nanẽ pẽẽ pejemena tãmẽjẽ futat nũ. ³Pejemena pejejee ekoramũ “najeremiarũí je ene ree”, 'jawe'em pejemena upe. Kũima'eramũ nanẽ pẽẽ kũjã pejejee ekoramũ pẽẽ nanẽ “najeremiarũí je ene ree”, 'jawe'em pejejemireko upe. ⁴Pejuereko ki pejejuemifutar imũ etee futat. Peje'er are kasi pejejaupe ne. Kũima'eramũ, kũjãnamũ 'jau. ⁵A'eramũ pẽẽ Jarejuwarete 'ga upe pejeporogytau etee pejekowe'em pejejee ra'ne. “Jarejuwarete 'ga upe jareje'lega monou jane nikoi jarejee”, 'jau ki pẽẽ pejejaupe. 'Ga upe pejeporogytau etee futat pejekowe'em pejejee ra'ne. 'Ga upe pejeje'lega monopaw ire tãmẽjẽ peko pejejee nũ. Kasi a'e pe pejomogoukat kũjã mũ ree ne. A'eramũ futat nipo kũjã nanẽ weateeramũ kũima'e 'ga amũ ree nũ. A'eramũ nipo pẽẽ mama'eukwaawa 'wyriara remifutar imũ iapoukaa pejejaupe.

⁶“Pẽnemireko awi”, na'ei je pẽ nupe. Pejejemirekoweramũ ki pejejuereko etee futat. ⁷Je 'ã najeremirekoi tekou. Je 'jawe pẽ nekoa amunipo 'ã esage futat jee numiamũ. A'ere 'ã ae naju'jaju'jawe tee rũi te. Janeruwarete 'ga jane mũ opoat mama'e tywera apo'e'em are. A'eramũ 'ã jane amumeramũ jarejemirekoe'emamũ futat. A'ere 'ã amumera 'gã nupe ayeteramũ 'gã nemirekoe'ema. Nauagi 'gã kũjãe'eme oko upe. A'eramũ ki pẽẽ nanuaramũ pejejemirekoramũ tãmẽjẽ futat. Kasi a'e pe mama'e tywera peapo ne. A'eramũ Janeruwarete 'ga 'gã nemireko futaa.

⁸Ojete'e ijemogywet ma'eramũ te ajee je 'i pẽ nupe: “Pẽnemireko kasi ajee aipo 'jaramũ pejejemogyau ne. Je 'jawe pejemogy”, 'jau je pẽ nupe. ⁹A'ere ki pejejetee pejejemogy upe pejejuage'emamũ pẽnemireko tãmẽjẽ futat. Kũjã mũ rerowy'ar

ekoete are aerea'ara nia'wryi Janeruwarete 'ga upe. Kūjāmeramū nanē nū kūima'e mū rerowy'ar ekoete are etee pēnea'ara nanē nia'wryi Janeruwarete 'ga upe.

¹⁰Awamū je 'i emireko ma'eramū pē nupe, omenat ma'eramū pē nupe nanē nū. Nateje'ega etee rūi je imome'ui pē nupe. Jarejararete 'ga 'eawer imū etee futat je imome'ui pē nupe. Pejemenā kasi peetyg ine. ¹¹Pejemenā retyg ire ki pejewyru'jap pejejaupe nū. A'eramū ki pejewyr esage etee futat pejejaupe. Pejejaupe pejewyru'jape'ema pēē pejejetee futat pejekou. A'eramū pēē kūima'eramū emireko ma'eramū pejejemireko retyke'ema futat.

¹²Amumeramū pē nupe je teje'ētea te imonoi 'awamū. (NaJarejararete 'ga je'eg imū rūi je imonoi pē nupe 'awamū. Teje'ētea te je imonoi pē nupe 'awamū). Kūima'eramū nipo pēē mū Jejui 'ga rerowiaaramū pejekou. A'eramū nipo pēnemirekoa na'ga rerowiaara rūi. A'etea nipo ēē niporetygiweri ene ree. A'eramū ki pereko ete futat pejejemirekoa retyke'ema futat.

¹³Kūjāmeramū nanē nipo pēē mū Jejui 'ga rerowiaaramū nū. A'eramū nipo pēmena na'ga rerowiaara rūi. A'etea nipo 'gā niporetygiweri pē nee. A'eramū ki pereko etee futat 'gā netyke'ema. ¹⁴Pēmena nipo nuerowiari agawewi Jejui 'ga. NaJaneruwarete 'ga remiayuwa rūi agawewi nipo 'gā. A'ere pē nee wejue te 'gā nekoī Jarejuwarete 'ga remiayuwa 'jawewaramū. A'eramū nipo 'ga ojejukau esage 'gā nee, pē nee 'gā poretygiwere'emamū wejue. Kūima'eramū nanē nipo pēē mū pejekou Jejui 'ga rerowiaa. A'ere nipo pēnemirekoa na'ga rerowiaara rūi. NaJaneruwarete 'ga remiayuwa rūi pēnemirekoa. A'ere 'gā omen are te 'gā nekoī 'ga remiayuwa 'jawewaramū. Ojejukau esage wejue 'ga 'gā nee, pē nee 'gā poretygiwere'emamū wejue te. A'eramū pēē 'gā nerajemogyau esage. Kasi a'e pe pēna'yra 'gā Janeruwarete 'ga remiayuwe'ema 'gā na'yra 'jawe ne. 'Ga rerowiat pāwēara 'jawe futat pēē 'ga upe. ¹⁵Janeruwarete 'ga pēta'waa afutat ajaupe. A'eramū kūjāmeramū kasi ajee pēpotyp pejemenā 'ga pejewewi iporetygiweramū ne. Kūima'eramū nanē kasi ajee pejejemirekoa pēpotyp pejewewi iporetygiweramū ne. A'ere pejewewi 'ga rerowiare'ema 'gā poretygiwere'emamū pereko ete futat 'gā. ¹⁶Maran gatu nipo pē nereko re pēmena 'ga Jejui 'ga rerowiare'ema. A'eramū pēē 'gā netyke'ema. Kūima'eramū nanē nipo pē nee pēnemireko 'gā Jejui 'ga rerowiaa. A'eramū ki pēē pejejemireko 'gā netyke'ema pejewewi 'gā poiriwere'emamū.

Mama'ea ki peapo 'ga remifutar imū etee

¹⁷Janeruwarete 'ga opājē amut janee, ojeupe jane moporowykyaukaawamū. A'eramū ki pēē mama'e apou 'ga remifutar imū etee futat. Pejejopit jewatee are pejemā'jāue'em futat. 'Gā 'ā 'gā te nū. Pēē 'ā pēē te nū. Judeu 'gā etee te ijewak ma'ea ajemogy. Aipoa je amome'ui pē nupe, Jejui 'ga rerowiaaramū pē nupe najuejue etee futat. ¹⁸Amumeramū nipo pēē Jejui 'ga rerowiaaramū imojewagipyreramū pejejemogyau. A'ere kasi pejewewaga porera peyw ine. Amumeramū nipo pēē imojewagipyre'emamū futat. A'eramū kasi pēē nanē pejemojewagukat 'gā nupe ne. ^{19,20}Naaejewag are rūi Janeruwarete 'ga ae futari. A'eramū pēē pejejea'are'emamū aipo are. 'Ga je'ega jane enuwa te esage

'ga upe. A'eramũ pẽẽ 'ga je'ega te enupa. ²¹Jejuí 'ga rerowiar enune 'ã pẽẽ mũ pejemegukat 'gã nupe ka'aranũ are rakue. A'eramũ pẽẽ pejejemogyau 'gã nemifajamũ. A'eramũ ki pẽẽ pejeporowykyau pejejemogyau peje'wryiara 'ga upe etee futat. A'ere peje'wryiara ojewi pẽ nee iporomonoweramũ, pejepe'a futat 'ga wi. ²²Gã nemifai 'gã 'ã mama'ea wapo o'wryiara 'ga remifutar imũ etee futat. Nuapoi 'gã mama'ea wemifutar imũ etee futat. A'ere 'ã ojeupe te oporowyky ma'e 'gã mama'e apoi wemifutar imũ etee futat. A'ere 'ã jane Jejuí 'ga rerowiar ire jane jemogyi jareju'jaju'jawe etee futat mama'e apou 'ga remifutar imũ etee futat. ²³Sã'ã 'gã amũ ka'aranũ monoa ajaupe, ajamuawamũ wemifajamũ. Nan tee futat Janerwarete 'ga jane muri ojeupe wa'yra 'ga janetywera mepy re. A'eramũ ki jane mama'e apou 'ga remifutar imũ etee futat. 'Ga rerowiare'ema 'gã nemifutar imũ kasi mama'ea siapo ne. 'Ga remifutar imũ etee futar iki mama'ea siapo. ²⁴Pẽẽ 'ã Jejuí 'ga rerowiaaramũ je 'jawe. A'eramũ je 'jau pẽ nupe: Ako etee futat ae Jejuí 'ga rerowiaaramũ. Nojemojewagi futari ae 'ga rerowiaaramũ. Najewak ma'eramũ etee rũi futat ae rekoi 'ga remiayuwamũ. 'Gã nemifajamũ nipo pẽẽ Jejuí 'ga rerowiaa. A'eramũ pẽẽ a'efer ipe etee futat pejejemogyau pejeporowykyau peje'wryiara 'gã nupe. Pejeka'jame'ema futat pejemuarera 'gã nui. Pẽẽ mũ nipo pejeporowykyau pejejemogyau pejejeupe etee futat 'ga rerowiar enune. A'eramũ nipo pẽẽ a'efer ipe etee futat pejejemogyau pejejeupe pejejeupe pejejeme'ege'ema 'gã amũ upe. Aipoa Janerwarete 'ga afutat. 'Ga 'ã pẽ poaa mama'e apo are.

Ojeteewara 'gã, imen manũ ma'e 'gã netee

²⁵Je upe ka'arana kwasiaa imua ako pẽẽ pejepronupa ojeteewara 'gã nee jee rai'i. A'ere Janejararete 'ga namu'eí 'gã nee rakue. Aipo je'ea nipo jaruete futat 'ga upe. Ojeupe ia'wre'em ire amunipo 'ã 'ga je mu'akwaawi ee. "Ene'me kasi 'gã nupe ne", 'jau amunipo 'ã 'ga jee. A'eramũ je tejea'aw imũ etee futat ikwasiaa ka'aran are pẽ nupe. Janerwarete 'ga futat te 'ã ajemuaẽm je ree. A'eramũ 'ga je mogou ojeupe oporowyky ma'eramũ. A'eramũ ki pẽẽ jeje'eg are pejejemogypyky futat. ^{26,27}Anure nipo Jejuí 'ga rerowiare'ema 'gã 'ga rerowiaaramũ jane rereko tyweretei. Ma'eramũ 'ã ojeteewaramũ nepẽnemirekoi futari pejejemogyau. Emireko ma'eramũ pẽẽ pejejemireko retyke'ema futat. ²⁸A'ere namama'e tywera apoa rũi poromũ, pẽnemirekoa. Kũjãmukuramũ nanẽ pẽẽ namama'e tywera apoa rũi pejemena nũ. A'ere 'ã emireko ma'eramũ namajepei tee rũi futat 'gã nemiapoa mama'ea. Ojemi'uekaa, oporowykyau ka'aranũ are wemireko raity muawamũ. Emireko ma'e 'gã 'ã ajemuaẽma kwaiwete mama'e are ajemogyau. A'eramũ je a'eramũ 'jau pẽ nupe: "Ojeteewaramũ kasi pẽnemireko futat pejejemogyau ne", 'jau je pẽ nupe. Mama'e are pẽnea'are'ema je afutat. Kũjã nanẽ 'ã mama'e apou omena 'ga upe nũ. A'eramũ nanuara 'gã nupe wayramũ rẽwẽjẽmĩ Jejuí 'ga mome'ua 'gã nupe. Nipoetai rẽwẽjẽmĩ 'gã ee. Ojeteewaramũ te ajee 'ã aea majepi ete rẽwẽjẽmĩ aeporowyky. A'eramũ Jejuí 'ga mome'ua waye'emamũ ae upe. 'Ga mome'u are etee futat 'gã wea'aramũ.

²⁹Kamēsīete nipo Jejui 'ga ruri 'awa ywy mateepapa. A'eramū ki pēẽ emireko ma'eramū pejejemogyau Jejui 'ga remifutar imū etee mama'e apou ojetewara 'jawe. ³⁰Ojoo'o ma'eramū pēẽ pejejea'are'emamū peje'arasig are etee. Kamēsīete nipo Jejui 'ga ruri. A'eramū ki pēẽ pejejea m̄yina 'ga ree etee futat. Iku'i ma'eramū ki pejejemogyau iku'lipap ma'e 'jawe. Au'je ki iku'i ma'eramū pēẽ pejeku'i are etee pejejea m̄yi re. Jejui 'ga ree etee ki pejejea m̄yina pejejemogyau. Mama'e muareramū pēẽ pejejemogyau mama'e jare'ema 'jawe. Pejejea m̄yine'ema pejekaraemā are. 'Ga ree etee ki pejejea m̄yina pejejemogyau. ³¹Mama'e are ojejúka ma'eramū pejejemogyau mama'e are ijejúkae'ema 'jawe etee futat. Kamēsīete futat nipo janekaraemā teepawamū jane wi. A'eramū ki pēẽ pejejea m̄yine'ema ee.

³²A'eramū je aipo are poromū 'jau pē nupe: Mama'e are tee pēneaa je nafutari. Sā'ā ojetewara 'gā jejúkaa Jarejararete 'ga upe oporowyky are etee futat. Mama'ea 'gā amū iapou Jarejararete 'ga muorypawamū etee futat. ³³A'ere 'ā emireko ma'e 'gā jejúkai wemireko are ra'ne. A'ere 'ā Jarejararete 'ga remifutar are ojejúkau wemireko futar ire. ³⁴Wemirekoa mata'wa are wea'aramū, Ku'jywa 'ga maku'i are nanē 'ga wea'aramū nū. A'eramū emireko ma'e 'ga rea'ara ojo'ojo'ok ma'e 'jawe 'ga upe. A'eramū nanuara 'gā nupe wayramū rēwējēmī Jarejararete 'ga remifutara apoa.

Kūjānamū nanē nū. Ojetewara 'gā mama'e apou Jarejararete 'ga upe. Kūjāmuku 'gā, imen manū ma'e 'gā. Mīmēra 'gā mama'e apou Jarejararete 'ga upe etee futat. Wea'aramū Jarejararete 'ga remifutar are etee futat. A'ere imen ma'e 'gā nanarūi. Omen are wemiārū are etee 'gā jejúkai. Omena 'ga maku'iawa etee 'gā mama'e wapo.

³⁵Aipoa je amome'u pē nupe pē mu'jawamū. “Pēnemireko kasi pejejemogyau ne”, na'ei je pē nupe. Amueapyo te je pēẽ emireko ma'e 'gā nemiapo are. Jarejuwarete 'ga remifutar imū etee mama'e apo are te jeporopoariweramū pē nee. Jarejararete 'ga upe pēporowyky te je afutat. Au'jeteramū pēẽ Jarejararete 'ga muorywa nanē je afutat nū.

³⁶Pēẽ mū nipo nepēnemirekoi we. A'eramū nipo 'ga kūjāmuku'i ēẽ mū mogou katu rakue. 'Awamū nipo 'ga 'jau ēẽ upe: “Tejetee toko 'jau, kwe pe je oi Jejui 'ga mome'wau tekou”, 'jau nipo 'ga ēẽ upe. A'ere nipo 'ga rea'aramū ēẽ ree nū. “Naani. Arekokatu tāmējē futat je ēẽ 'jau”, 'jau nipo 'ga ojeupe etee futat. “Kasi a'e pe ēẽ reko'i ojetee ne kwy”, 'jau nipo 'ga ojeupe etee futat. “Jeremiarū wejue ēẽ ree. A'eramū je ēẽ rerekou katu”, 'jau nipo 'ga ojeupe etee futat. A'eramū ki 'gā tajuerekokatu tāmējē futat. Namama'e tywera apoa rūi futat poromū. ³⁷Maranamū nipo 'ga ojetee wekowera futaa. A'eramū nipo 'ga ipyryrūmyrera ēẽ rerekou katue'em 'ea nanē esage nū. “Naapoi nipo je mama'e tywera re'ā. Nokoi nipo je kūjā mū ree re'ā”, 'jau nipo 'ga ojeupe. Aipo 'jara 'ga nokoi futari kūjā mū ree 'ea nanē wesageramū futat aipo 'ga upe. ³⁸A'eramū je 'jau pē nupe: Emireko ma'eramū esageramū futat pē nupe. A'ere emirekoe'ema 'ga nupe te nipo esageramū emireko ma'e 'ga apyraapa.

³⁹Imen ma'ea kūjā omena manūe'emamū omena mojoy'rawe'em futat. Omena 'ga etee futat ēē erekou. Omena manū re tāmējē te ēē omena mojoy'ru'i nū. A'eramū miamū Jarejararete 'ga rerowiaara 'ga etee erekou. ⁴⁰A'ere nipo omenaru'jaw are ifuwere'ema ēē ku'iramū omenaru'jap ma'efera 'gā apyraapa, 'jau ete je. Janeruwarete 'ga 'Agesagea je rerekou. A'eramū je “Jarejuwarete 'ga 'Agesage remifutar imū nā'ā je 'i re'ā”, 'jau tejeupe.

Maira'me a'agawa upe eroopyret

8 ¹A'awamū je pē mu'ei maira'me a'agawa upe eroopyrera temi'u are. “Esage te ore maira'me a'agawa upe imonopyrera temi'u 'ua? Naani te ra'u nū?” 'jau ako pēē ka'arana mua jee rai'i. A'eramū je pē mu'jau ee. “Mama'ea jane sikwaapap katu katu”, sa'e 'ā jane jarejaupe jepi. A'jea futat aipoa. A'ere 'ā pejerowiaraiw ekoete pejejemikwaaw are ra'e jepi. A'ere jane jarejuee jarejejuka esage re Jejui 'ga rerowiar wywapiukari jarejaupe. ²“Je'akwaap je” 'jara 'gā ni'akwaawi we futat. ³Jarejuwarete 'ga ree jareporomutar ire jane jemogyi 'ga jekoty'aawamū. 'Ga 'ā jane kwaap.

⁴A'awamū je pē mu'ei maira'me a'agawa upe eroopyrer are. Maira'me a'agap ekoete rerowiaara 'gā 'ā wyro'o mýina owase. A'ere 'gā 'ā jupe eroopyrera me'ega ka'aranūū are. Naekoa'uweri maira'me a'agawa. Janeruwarete 'ga te 'ā eko ma'ea. Majepei tee futat Janeruwaretea. Aipoa jane 'ā sikwaap. ⁵A'ere 'ā Janeruwarete 'ga kwaapare'ema 'gā maira'me a'agaw are etee 'gā norywamū. Kwaiwete agawewi futat maira'me a'agawa. A'etea nitywi futari maireteetea mū kwe pe. ⁶“Janeruwarete 'ga etee futat Maireteetea ako” 'ea 'ā jane sikwaap. 'Ga te 'ā mama'ea wapo rakue. Ojeupe etee futat 'ga jane apoi rakue. Majepei tee futat Janejararete 'ga. Jejui Kristu 'ga te 'ā Janejararetea. Janeruwarete 'ga 'ā mama'e apoukaa 'ga upe rakue. 'Ga futat 'ā jane mogyaukaa 'ga upe rakue.

⁷Aipo 'ā jane sikwaap. A'ere 'ā amumera 'gā naeapyoi we ee. Maira'me a'agawa muoryparera 'gā tāmējē 'ā rakue. A'eramū 'gā maira'me a'agawa rowase imonopyrera 'wau wea'aramū etee futat ee. Aipo 'gā naeapyoi katu we futat Jarejuwarete 'ga ree. A'eramū nipo 'gā 'jau ojeupe: “Ajemotywet sipo je Jarejuwarete 'ga upe”, 'jau etee nipo 'gā ojeupe maira'me a'agawa upe imonopyrera 'u re. ⁸Naani. Natemi'u are rūi Janeruwarete 'ga 'i janee: “Esage 'ga jee”, 'jau. Najaneremi'ua rūi jane muesage Janeruwarete 'ga upe. Janeremi'ua ajul'jaju'jawe etee futat 'ga upe. Wyro'o jane i'ua esageramū 'ga upe. Wyro'o jane i'ue'ema nanē esageramū 'ga upe nū. Maira'me a'agaw awi pēneatee'ema te nia'wryi 'ga upe.

⁹Pēē mū te nipo ajee pēneatee ete jui rakue. A'eramū nipo pēē maira'me a'agawa upe imonopyrera 'ua wesageramū futat pē nupe. A'ere nipo Jejui 'ga rerowiar yau 'gā nupe i'ua nia'wryi futari. Naeatei we 'gā jui. A'eramū pēē pejejea'aramū 'gā nee. Mīmera mama'ea 'wawe'em 'ga rerowiar yau 'gā nowase.

Kasi a'e pe pemuea'arukat etee 'gã maira'me a'agaw are ne. ¹⁰Kasi a'e pe 'gã pẽ nesag ire 'i ojeupe ne: “Aipo 'ga Janeruwarete 'ga kwaapararetea. 'Ga 'ã maira'me a'agawa roga pype mama'e a'u. A'eramũ je a'eramũ tejemu'jau 'ga ree”, 'jau nipo 'ga ojeupe etee futat. A'eramũ futat pẽẽ 'gã muea'arukaa maira'me a'agaw are etee ne nũ. “Kuu. Maira'me a'agawa upe imonopyrera te je a'u nũ'ũ. 'Awamũ pa ajee je manũ ra'e”, pẽ mu'eukat 'gã ne. A'eramũ futat wea'aramũ etee maira'me a'agaw are ne nũ. A'eramũ futat 'gã Jejui 'ga ree ojemogypygy are jẽmĩ weateeramũ ne. ¹¹Aipoa te 'gã omotywet Jarejuwarete 'ga upe. Kristu 'ga 'ã amanũ agawewi 'gã tywera mepyaу rakue. A'etea 'gã 'ã opoia 'ga ree ojemogypygy awi. Pẽ nesag ire 'gã mama'e apou pẽ 'jawe. A'eramũ aipo 'gã nemiapofera 'gã motywea Janeruwarete 'ga upe. ¹²A'eramũ nipo pẽẽ Jarejuwarete 'ga upe 'ga motywerukar ire pẽẽ nanẽ pejekewau 'ga upe nũ. Kristu 'ga upe aipo apoaramũ nanẽ mama'e tywera peapo nũ. A'eramũ pẽẽ pejejea'gwau nanuara apo awi. ¹³Je nafutari tejewirera 'jawewara 'gã jekwa mama'e tywera apo upe. A'eramũ je tejewirera 'jawewara 'gã nupe wyro'o 'ua ia'wyre'emamũ je nanẽ i'wau'jape'ema nũ. A'eramũ je mama'e tywera apoukare'ema 'gã nupe.

Kristu 'ga remimonofera 'gã

9 ¹Jarejuwarete 'ga upe je mama'e apoi. Jejui Kristu 'ga je mueapyoukat mama'e are. A'eramũ je mama'e esage apou 'ga temu'eawer imũ etee futat. Ymã te Jejui 'ga jesaukari jee ikue, Janejararete 'ga ojesaukaa jee ikue. 'Ga futat ako je monoukat kwe pe omome'wawamũ ikue. Pejejeupe je 'ga mome'uramũ ako pẽẽ nanẽ 'ga rerowiaa ai'i nũ. ²Tekotee 'gã nipo naje rerowiari ajemogyau. “NaJejui 'ga remimonofera rui Paulo 'ga”, 'jau etee nipo 'gã jee. Aipo 'gã 'e agawewi 'ã peenup. A'etea 'ã je rerowiat pejepe pejejemogyau. Pejejeupe je Jejui 'ga mome'u re ako pẽẽ 'ga rerowiaa ai'i. A'eramũ ako pẽẽ “Paulo 'ga 'ã a'jea futat Jejui 'ga remimonofera mũ ako” 'e rerowiaa ai'i.

³Teago'oramũ je tejemome'wau etee futat 'gã nupe. “Je 'ã Jejui Kristu 'ga remimonoferamũ futat”, 'jau etee je 'ã 'gã nupe tekou. ⁴“Ojeupe Jejui 'ga mome'uramũ 'gã 'ã mama'e monou 'gã nupe, 'gã nemi'uramũ rai'i. Aipoa 'ã wesageramũ pẽ nupe rai'i. Ma'eramũ sipo ajee je upe 'gã mama'e mura nia'wyrĩ pẽ nupe?” 'jau je teago'oara 'gã nupe. ⁵Amumera 'gã 'ã Jejui 'ga remimonofera 'gã wemireko 'gã nerawau ojeupi. Jejui 'ga rewirera 'gã, Pedro 'ga. Mĩmera 'gã 'ã wemireko 'gã nerawau ojeupi, kwe pe Jejui 'ga mome'wau rai'i. 'Gã 'jawe je nanẽ Jejui 'ga rerowiaara kũjã mũ rerekoarui tejemirekoramũ numiamũ. A'ere je najeremirekoweri te tekou. A'eramũ je tejetee futat tekou. ⁶“Amumera 'gã 'ã oporowykyawe'em ojeupe mama'e muawamũ rai'i. Ma'eramũ sipo ajee ore porowykyi Panape 'ga retee mama'ea orojeupe imuaw are?” 'jau nanẽ je 'gã nupe nũ. ⁷Awỹja sipo oporowyky ekoete wepye'eme? Jefaruu 'gã miamũ 'gã omepy 'gã porowyky are. Ko tymara 'gã nanẽ oko pypiyara a'u futat nũ, oko tymawera repyramũ. Karupa'mĩ are omaenun ma'e

'gã karupa'mĩ kamy rykua ee ojejuka repyramũ. A'eramũ amunipo 'ã je nan tee futat tekou. A'eramũ amunipo 'ã pẽẽ mama'e mua jee 'ga mome'u repy 'jawe.

⁸Najetee rũi aipo 'jau. Ymã te 'ã Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari Moisesi 'ga upe ee rakue. ⁹“Pesĩmat kasi pejejeymawa juowuunan are ipyrug ekoramũ ne iape'ogamũ ne. Tene a'yja mũ 'ui akou. Pẽ nupe futat 'ã iporowykyi. A'eramũ pẽẽ a'yja mũ 'waukaa etee jupe”, 'jau 'ga ikwasiarukaa ka'aran are rakue. Pẽneykaw are etee futat sipo 'ga poromũ ikwasiarukaa rakue? ¹⁰Naani. Jane ree nanẽ futat 'ga aipo kwasiarukari rakue. Ko tymara 'gã 'ã 'jau ojeupe: “Anurenure'i nipo je teko pypira 'ui”, 'jau 'gã 'ã ojeupe. Okaapit ma'e 'gã nanẽ aipo 'jau nũ. ¹¹A'eramũ je ko tymara 'jawe Jejui 'ga mome'wau pẽ nupe. A'eramũ amunipo 'ã wesageramũ futat mama'ea je upe pẽẽ imura. ¹²Amumera 'gã nupe 'ã pẽẽ mama'e monou 'gã pejemu'eramũ rai'i. Je ra'ne ako Jejui 'ga amome'u pẽ nupe ikue. Ma'eramũ sipo ajee je upe tee katu ete mama'ea pẽẽ imura nia'wyrĩ 'gã nupe? “Mama'ea pemut amũ jee”, a'e futat amunipo je 'ã pẽ nupe. A'ere je 'ã aipo na'ea'uwerĩ pẽ nupe. Je tee futat 'ã teporowykyau tekou tejeupe mama'e muawamũ. Nafutari je 'gã teago'oa. Nafutari je 'gã amũ 'ea tejeupe: “Omepy are tee 'ga Jejui 'ga mome'ui oreẽ” 'gã 'ea je nafutari. A'eramũ je teporowykyau tejeupe mama'e muawamũ. ¹³Sã'ã Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe oporowyky ma'e 'gã. Jarejuwarete 'ga upe tekotee 'gã nemirerurera wyra rapyawe'ẽwe 'gã ape nuga ojeupe, ojemi'waawamũ. Aipoa 'ã pẽẽ ikwaapa. ¹⁴Nan tee futat Janejararete 'ga 'i rakue: “Pemepy ki jeje'ega mome'wara 'gã. A'eramũ ki pẽẽ 'gã mama'e mua 'gã nupe”, 'jau 'ga 'ã rakue.

¹⁵A'ere je 'ã “mama'ea pemut amũ jee, pejemu'e repyramũ”, na'ei pẽ nupe ai'i. 'Awamũ nanẽ je na'ei aipo 'jau pẽ nupe nũ. Ty'ara agawewi nipo je erekou. A'etea nipo je naenũi futari mama'ea pẽ nupe. 'Gã je mepye'ema je muekõẽãina futat. ¹⁶Najerowiaraiw ekoetei je Jejui 'ga mome'u are. 'Ga te ako je mono omome'wawamũ ikue. A'eramũ je 'ga mome'wau tejeupe 'ga 'eawer imũ etee futat. Jeporiay'i amunipo 'ã je, 'ga je'ega renuwe'em ire. ¹⁷Tejemifutar imũ etee 'gã nupe 'ga mome'u re amunipo 'ã je mama'e renũi tekou 'gã nupe temepyawamũ rai'i. A'ere 'ã Janeruwarete 'ga te je monoi wa'yra 'ga mome'waramũ kwe pewaramũ pẽ nupe ikue. A'eramũ je Jarejuwarete 'ga remifutar imũ etee futat Kristu 'ga mome'wau 'gã nupe ikue. ¹⁸Pẽ nupe Jejui 'ga mome'wau ako je mama'e renũine'ema pẽ nupe ai'i. “Mama'ea pemut amũ jee” 'jawe'em ako je pẽ nupe ai'i. A'e are te jerekõẽãjamũ te'yina. Jerekõẽãja jeporowyky repy 'jawe jee.

¹⁹Na'gã amũ nupe oporowyky ma'ea rũi je. Je tee futat aporowyky tejeupe. A'ere je tee futat je jemogoi Jejui 'ga upe oporowyky ma'eramũ ikue. Jejui Kristu 'ga je imome'wau 'gã nupe kwaiwete, 'gã nupe 'ga rerowiar ywyapiukaawamũ. A'eramũ je 'gã nupe oporowyky ma'e 'jawewara.

²⁰Ymã te 'ã Moisesi 'ga judeuramũ oreypy 'gã mu'jau 'gã jemogy are rakue. A'eramũ 'gã mama'e apou 'ga je'eg imũ etee futat rakue. A'eramũ je judeu 'gã

pype tekou je mama'e apou 'gã 'jawe etee futat ai'i. Jejuí 'ga rerowiamũ je tepoia Moisesi 'ga je'eger imũ mama'e apo awi numiamũ. NaMoisesi 'ga je'egera renuw are rũi Kristu 'ga jane katu'ogi. A'eramũ je tepoia Moisesi 'ga je'eger are tejemogypygy awi. A'etea je judeu 'gã nupe Jejuí 'ga mome'uramũ je mama'e apou Moisesi 'ga je'eger imũ 'gã 'jawe etee futat. Kasi a'e pe 'gã niporenuwiweri jeje'eg are. A'eramũ nipo 'gã Moisesi 'ga je'eger imũ etee mama'ea je iaporamũ oporenuwiweramũ jeje'eg are. A'eramũ nipo 'gã Jejuí 'ga rerowiaa ojeupe je 'ga mome'uramũ re'ã, 'jau je tejeupe. ²¹Judeue'ema 'gã pype tekou nanẽ je mama'e apou 'gã 'jawe etee futat. A'eramũ nipo 'gã oje'jawe je rekoramũ nipo 'ã 'gã porenuwiweramũ jeje'eg are re'ã. A'eramũ nipo 'gã nanẽ Jejuí 'ga rerowiaa je 'jawe re'ã, 'jau nanẽ je tekou ikue. Judeuramũ ore upe Moisesi 'ga remikwasiarer imũ tekowe'em futat. A'ere je Jarejuwarete 'ga je'eg imũ etee futat je reko esagei. Kristu 'ga je'eg imũ nanẽ je reko esagei nũ. A'eramũ je 'gã nerowiarukaa 'gã nupe tekou. ^{22,23}'Gã amũ te aje Jejuí 'ga rerowiaa inãinãni'i etee ikue. A'eramũ je 'gã pype tekou mama'e apoi 'gã 'jawe etee futat ikue. 'Gã poaawamũ Kristu 'ga rerowiar wywapiukaawamũ je tekou iapoi 'gã 'jawe etee futat ikue. Kristu 'ga 'gã erowiaramũ je tekou 'iramũ tekou 'gã nee ikue. Mama'e tesirũmera je aapo Kristu 'ga rerowiarukaawamũ 'gã nupe.

²⁴Sã'ã ujãn ma'e 'gã. "Siesak jarejãna 'jau", 'jau 'gã 'ã ajaupe. A'eramũ 'ã 'gã ujãna pãwẽ pãwẽ esaka. Kwaiwete ujãn ma'e 'gã ujãna. A'ere 'ã majepeja 'ga etee iwaẽmi opytu'wawa upe ajunenunewe. A'eramũ 'gã 'ã ajunenunewe owaẽm ma'e 'ga upe etee akagyrunanũ'i monou 'ga akagyrunamũ 'ga upe. Opia ma'e 'gã nowaẽmi ajunenunewe. Mama'e poyja rerekwara 'gã nanẽ nowaẽmi ajunenunewe nũ. Nan jane Kristu 'ga rerowiaaramũ. 'Ga pyri jareoweramũ jane poiri te mama'e tywera apo awi. ²⁵Ajaupi ujãn enune ujãn ma'e 'gã ojetee ra'ne te 'gã ujãna. A'eramũ 'gã ujãna pokwaapa. A'eramũ 'gã ujãna pokwaaw ire okyjawe'em futat akagyrunanũ'i pygy'em awi. Ojemogypygyk 'ga ujãn are. Esage futat 'ga jãnawa akagyrunanũ'iã numiamũ. Majepei 'ara rupi etee futat esageramũ. Ka'a apopyrera ete poromũ akagyrunanũ'iã. A'eramũ ai'iwe op'yijagamũ etee futat. Nan tee futat jane Jejuí 'ga rerowiaaramũ mama'e apoi 'ga 'eawer imũ etee futat. A'ere jane naip'yijag etee ma'e are rũi iapoi. 'Ga pyri jarewawamũ te jane iapoi. ²⁶Ma'eramũ je 'ã mama'e apoi 'ga 'eawer imũ etee futat.

Peesak 'ã afuakara resaukaara 'gã ajaupe nanẽ nũ. Ajuowajaa 'gã 'ã afuakara resaukaawamũ. A'eramũ 'ã ajuetykara 'ga afuakara resaukaa. Najoman ekoete rũi nanẽ 'gã ajuetykawamũ nũ. Ojoman esage te 'gã. Nan tee je noko ekoetei. Jejuí 'ga 'eawer imũ etee futat je rekoí. ²⁷Tejemu'akwaapa mama'e tywera apoe'em awi. Naapoi futari te je mama'e tywera. 'Ga remifutar imũ etee futat te je mama'e apoi. "Werowiaramũ Jejuí 'ga pẽtywera moia pẽ nui, pẽ mogyau wemiayuwamũ. A'eramũ ki pẽẽ mama'e apou 'ga remifutar imũ etee futat", pẽ nupe 'e reewi je mama'e tywera apou teko re amunipo 'ã Janejararete 'ga naje monoi futari ojeypyri.

Pemuoryp kasi maira'mea ne

10 ^{1,2}Pënea'ar iki judeuramũ oreyppy 'gã nee. Ymã te 'ã Janeruwarete 'ga 'gã nenũ'ëukari Egitu ywy awi Moisesi 'ga upe rakue. Pe awi 'gã oramũ 'ã Janeruwarete 'ga ywasiga monou imogou 'gã 'arimũ rakue. 'Gã au'jawamũ 'ga ywasiga mogou 'gã 'arimũ rakue. 'Yë'ë upe 'gã waëmamũ 'ã Janeruwarete 'ga 'y mowoka 'gã nupe rakue. A'ere 'ã 'ga ywytu mua 'y mowokawera rupi ywy mukaga 'gã nupe rakue. A'eramũ 'gã 'ã awaupap oyaapa rakue, opy muakÿme'ema futat rakue. Nan 'ã 'gã jemo'wryiarukari Moisesi 'ga upe rakue. ³Najuejue etee futat 'gã ojeupe Jarejuwarete 'ga remimurera 'wau rakue, mana 'jawa 'wau rakue. Ywag awi 'ga mana 'jawa mua 'gã nemi'uramũ rakue. A'lea 'gã i'wau rakue. ⁴Ojeupe 'ga remimurera 'ya nanë 'gã itykua rakue nũ. Ymã te 'ã Janeruwarete 'ga 'i Moisesi 'ga upe rakue: “Itauua enupã ywyrã pyu”, 'jau 'ga 'ã Moisesi 'ga upe rakue. A'eramũ 'ã Janeruwarete 'ga 'y murukaa ita awi 'gã nupe. A'eramũ 'gã 'ã oy'wau rakue. Aipoa ita 'jawe futat Kristu 'ga. Sã'ã 'gã ita awi imuripyrrera 'y rykura rakue. A'eramũ 'gã 'ã amanũme'em o'yuweja upe rakue. Nan tee futat Kristu 'ga rekoi 'gã pype 'gã nee ojejúka esage ma'eramũ. Nuesagi agawewi 'gã 'ga. A'ere 'ga futat 'gã nerekwaramũ rakue. ⁵A'ere oreyppy 'gã najemogyi Jarejuwarete 'ga remifutar imũ rakue. Nomuorywi 'gã 'ga rakue. Amume'ri 'gã etee 'ga muorypa rakue. A'eramũ 'ga amara'neramũ omuorypare'ema 'gã nee. A'eramũ 'ga 'gã momawukaa 'gã ataaw ipe rakue, jũ pyterimũ amunawe'ema pyterimũ 'gã o 'gã nekoramũ rakue.

⁶Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukaa oreyppy 'gã nee 'gã neko esage'emawer are rakue ee jane mueapyoukaawamũ rakue. A'eramũ jane jarejea mÿine'ema mama'e tywer are 'gã 'jawe. ⁷Gã amũ 'ã maira'me a'agawa muorypa rakue. Kwataua'yra a'agawa 'gã 'ã iapou omairamũ rakue. A'e are nanë 'ã Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukaa rakue nũ. “Maira'me a'agawa upe wemimonofera kumi 'u re 'gã wagairan pãwënamũ etee kÿjã are kũima'e are 'jau. Maira'me a'agawa muoryw ire taetu nipo 'gã otewereteramũ, mama'e tywera apou ajuee”, 'jau 'ga ikwasiarukaa 'gã nee rakue. ⁸Anure nãnëwëjëmĩ rakue nũ, 'gã wagairan pãwënamũ etee kÿjã are kũima'e are 'jau rakue nũ. A'eramũ 'ga mama'e tywera apoarera 'gã Janeruwarete 'ga imomawukaa kwaiwete. Majepej 'ara rupi etee futat 'ga 'gã apisau kwaiwete. Witi tres miu 'gã 'ga iapisau 'gã tywer are rakue. A'eramũ ki jane jaregairane'emamũ 'gã 'jawerimũ. ⁹Anure 'ã 'gã amũ 'jau ojeupe etee futat: “A'jea sipo Janeruwarete 'ga je rereko tyweretei mama'e tywera je iapoawer are 'wei”, 'jau 'ã 'gã ojeupe etee futat rakue. A'eramũ 'ã 'gã mama'e tywera apou 'ga resakawamũ rakue. Nuenuwi aipo 'gã Jarejuwarete 'ga je'ega. A'eramũ Janeruwarete 'ga moja monou 'gã nupe. A'eramũ moja 'gã u'wau 'gã apisau rakue. A'eramũ ki jane iapowe'em 'gã 'jawerimũ. ¹⁰A'ere 'gã amũ Jarejuwarete 'ga ago'wau rakue nũ. A'eramũ Janeruwarete 'ga ojeppyriwara mũ monou 'gã apisau rakue.

¹¹Aipo are nanē Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukaa 'ga amū upe ee rakue, ee jane mueapyoawamū rakue. A'ere kasi jane mama'ea siapo 'gã 'jawerimū ne. Niporomukui futari nipo Jejui 'ga ruawa. A'eramū ki jane mama'e esage etee futat iapou 'ga muorypawamū.

¹²Iporiayi "Jereapyo je mama'e are. A'eramū je mama'e tywera apowe'em jepi" 'jara 'gã. Anure nipo aipo 'jara 'gã mama'e tywera apoi. ¹³"Mama'e tywera apoa nipo je etee futat areko re'ã", pe'je nipo. Naani. Najuejue etee futat mama'e tywera apo reko'i jane ree. A'ere Janeruwarete 'ga mama'e apoi u'eawer imū etee futat. Nuapoukari futari 'ga mama'eaya kwaikwaja janee. Janefuakara 'jawe etee futat 'ga mama'eay apoukari janee. A'eramū 'ga, ojeupe peje'egamū, pē mamuakaa mama'e tywera apoukare'ema pē nupe. A'eramū te mama'e tywera nepeapoi.

¹⁴Pemuoryp kasi maira'me a'agawa pejejemogyau ne. Pēē 'ã jejekoty'aawa. A'eramū je aipo 'jau pē nupe. ¹⁵Pēē 'ã i'akwaap ma'eramū. Pejejeupe je'eawer are 'ã pēē pejejeapyoramū pejejemogyau. "Janeremikwaawa resage 'jawe etee futat te Paulo 'ga 'eawer are? Naani te ra'u nū?" 'jau ki pēē pejejaupe je'eawer are pejejea'aramū pejejemogyau. ¹⁶Pejejea'aramū nanē ki Jejui Kristu 'ga remiapofer are nū. Amanū enune 'ã Jejui Kristu 'ga y'way tykurukari wemiayuwa 'gã nupe rakue. "Koa y'waya jerya", 'jau 'ga 'gã nupe rakue. A'eramū jane 'awamū y'way rykua 'ga manūawer are jarejea'aawamū, 'ga muorypa ee. Mani'oko'o'ia 'ga imowowoka imonou wemiayuwa 'gã nupe rakue. "Koa mani'oko'o'ia jero'oa futat", 'jau 'ga 'gã nupe rakue. A'eramū jane 'awamū mani'oko'o'ia nanē jane i'wau 'ga manūawer are jarejea'aawamū nū. ¹⁷Kwaiwete agawewi nipo jane 'ga rerowiaaramū. A'etea nipo jane majepe'i tee mani'oko'o'ia mo'jomol'jou'i i'wau. Kwaiwete agawewi jane Jejui Kristu 'ga rerowiaaramū. A'etea jane sajemogy majepe'i 'yweteewara 'jawe. Kristu 'ga 'ã majepe'i etee futat. A'eramū jane 'ga rerowiaaramū jarejemogyau majepe'i 'yweteewara 'jawe.

¹⁸Jejui 'ga rerowiare'ema 'gã Israeu juapyrera 'gã wyra rerawau mainana 'ga upe. A'eramū mainana 'ga wyra jukau imo'jau. A'ere 'ga wyro'o pe rapyau Jarejuwarete 'ga upe. A'ere wyra reruarera 'ga wyro'o remyrer ape 'wau. "A'e pyu ore Jarejuwarete 'ga muorywi", 'jau 'gã. ¹⁹A'ere amumera 'gã 'ga rerowiare'ema 'gã wyra mū rerooi imonou maira'me a'agawa upe. "Temaira upe je imonoi", 'jau 'gã ojeupe. A'jea sipo 'gã maira'me a'agawa mairaretea? ²⁰Naani. Mama'eukwaawa upe te 'gã imonoi. Mama'eukwaawa te 'gã amuoryp. NaJarejuwarete 'ga upe rūi 'gã imonoi. NaJarejuwarete 'ga rūi 'gã amuoryp. A'eramū je 'jau pē nupe: "Mama'eukwaawa upe kasi mama'ea pemono ne", 'jau je pē nupe. ²¹Jejui 'ga manū are pejejea'aramū nipo pēē y'way rykua. Aipoa y'way rykur ire kasi maira'me a'agawa upe imonopyrera y'waya petykur ine. Aipoa taetu nia'wryi Janeruwarete 'ga upe. Jejui 'ga manūawer are pejejea'aramū pēē mani'oko'o'i 'wau. Aipo 'u re kasi mama'eukwaawa upe imonopyrera kumia pe'u ne. Kasi a'e pe mama'eukwaaw are te pēnea'ar ine. Aipoa nanē nia'wryi Janeruwarete 'ga upe nū. Nepemuorywa'uweri Jejui 'ga mama'eukwaawa reewe. ²²Ma'ja te pefutat? Pejejee 'ga mara'nea te ra'u pefutat nū? 'Ga muoryw ire

mama'eukwaawa muorypa 'ga mamara'neukaa pejejee 'ea te ra'u pefutat nũ? A'jea sipo janefuakaramũ Jarejuwarete 'ga fuakara apyraapa? Naani. Ifuakat 'ga janefuakara apyraapa. A'eramũ ki pẽẽ 'ga mamara'neukare'ema pejejee.

Jarejomote'aawa kasi siapo ne

²³Gã amũ nipo 'jau ajaupe: “Jarejemifutara etee futat jane siapo”, 'jau nipo 'gã ajaupe. A'jea futat aipo 'gã 'ea. A'ere amumera nia'wryi 'gã nupe. Mama'e mũ najane mogypygygukari Jejui 'ga ree. ²⁴A'eramũ ki jane mama'e apou jarejopoaawamũ. Najarejeupe etee rui futat kasi mama'ea siapo ne.

²⁵Miaro'o uweita pejewau miaro'o pe mua miaro'o me'egara 'gã nui. Pejeporonupe'ema ee. “Maira'me a'agawa upe imonopyrera te?” 'jawe'em pẽẽ 'gã nupe. ²⁶Ymã te 'ã Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari 'gã amũ nupe ee rakue. “Ywya 'ã Janejararete 'ga ma'ea. Ywy pypiara nanẽ 'ã 'ga ma'ea futat nũ”, 'jau 'ga ikwasiarukaa 'gã amũ nupe rakue. A'eramũ ki jane mama'e 'wau jarepy'a'wrye'emamũ ee.

²⁷Jejui 'ga rerowiare'ema 'gã amũ nipo 'jau pẽ nupe: “Pejot pejejemi'waa ore pyri”, 'jau nipo 'gã pẽ nupe. A'eramũ pejewau etee futat pejejemi'waa. “Maranuara te kumia”, 'jawe'em futat pejeporonupe'ema ee. ²⁸“Maira'me a'agawa upe imonopyrera 'gã wapo kumiramũ ko”, pejejeupe 'gã amũ 'eramũ pẽẽ i'wawe'em futat. Kasi a'e pe nepe'ukararũukari 'gã nupe ne. “Ekoay 'gã je mote'arukat Jarejuwarete 'ga upe”, e'i 'gã pẽ nupe ne. ²⁹Pẽẽ 'ã pẽneapyo ee numiamũ. A'ere nipo 'gã naeapyo we ee. A'eramũ pẽẽ i'wawe'em 'gã neape.

Maranamũ nipo pẽẽ mũ 'jau: “Ma'eramũ sipo jane ni'ui mama'ea 'gã 'jawe?” 'jau nipo pẽẽ. “Mama'e mũ apowe'em nanẽ 'gã neape nũ?” 'jau nipo pẽẽ. ³⁰“Jarejemi'war enune nanẽ 'ã jane Jarejuwarete 'ga muorypa ee jepi. Ma'eramũ sipo ajee 'gã je ago'oi wẽjẽm nũ?” 'jau nipo pẽẽ mũ.

³¹A'eramũ je 'jau pẽ nupe: A'jea futat ki mama'ea siapo 'ga muorypaw imũ etee futat. Mama'e 'wau miamũ ki 'ga muorypaw imũ etee si'u.

³²Jarejomote'aawa apowe'em futat jarejaupe. Judeu 'gã, judeue'ema 'gã, Jejui 'ga rerowiaara 'gã. Mĩmera 'gã pẽẽ imotywerukare'ema pejejee. ³³Je 'jawerimũ ki peko. Sã'ã je mama'e apoa 'gã muorypawamũ etee futat. Nan ki mama'ea peapo. Naapoi je mama'ea tejemifutar imũ etee. Naapoi je mama'ea temuorypawamũ etee. 'Gã muorypawamũ etee je 'ã mama'e apoi tekou. A'eramũ nipo je Jejui 'ga rerowiarukaa 'gã nupe kwaiwete nanuar are.

11 ¹Kristu 'ga 'jawerimũ je mama'e apoi. A'eramũ ki pẽẽ mama'ea apou je 'jawerimũ etee futat.

Jejui 'ga rerowiaara kũjã

²Jeku'i je pẽ nee. Pejejea'aramũ pejejemogyau je ree, pejejeupe je'eawer are. Je pejemu'eawer imũ etee pẽẽ mama'e apou. A'eramũ je tekul'iramũ pẽ nee. ³A'ere je 'awamũ mama'e mũ ree pẽ mu'ei nũ. Kristu 'ga 'ũi 'wryiaramũ kũima'eferamũ jane upe. Kũima'e 'gã 'ũina 'wryiaramũ wemireko 'gã nupe. Nan te Janeruwarete

'ga 'ūina 'wyrriaramū Kristu 'ga upe. ⁴Najudeua rūi 'ā pēē. A'eramū ki pēē pejejemiapou etee futat pejejemogyau. Pejejueape Jarejuwarete 'ga upe pejeje'ega monou kasi kūima'eferamū pejeakaga peau'i taity pyu ne. 'Ga je'eg are pejejamu'jaw ipe nanē pēē pejeakaga au'jawe'em nū. Kūjāmera 'gā etee te ki ajee tajeakaga au'i. A'eramū kūima'efera 'gā wakaga au'jawe'em. Kūima'e 'ga wakaga au'i re amunipo 'ā 'gā amū 'i "kūjā 'jawe 'gā iapoī". A'eramū 'ga ojenosōu jui.

⁵A'ere ki kūjāmeramū pejeakaga au'i futat pejejueape Jarejuwarete 'ga upe pejeje'ega monou. 'Ga je'eg are pejejamu'jaramū nanē ki pēē pejeakaga au'jau futat nū. Pejejemipokwawer imū etee futat peko. Pejeakaga au'ie'eme nia'wyrī pē nupe. Kūima'efera 'gā etee te oje'eg Jarejuwarete 'ga upe wakaga au'jawe'em. Kasi a'e pe kūjāmeramū pejeakaga au'ie'em ire "kūima'e wā 'jawe ore", pe'je ne. A'eramū pēē aipo pyu pejemena 'gā mojenosōu ne. Ijeapinipyrrera 'jawe ijeakaga au'ie'ema 'gā. ⁶Pejeakag are pejeoporopariwewere'emamū pēē kūjāmeramū peje'awa pīna. Pē'awa pīna pē mojenosī re pēē kūjāmeramū pejeakaga au'jau futat. ⁷Kūima'eferamū jane nipiari jareakaga. Janeruwarete 'ga 'jawewaramū jarejemogyau. Janeruwarete 'ga 'ūina 'wyrriaramū jane. Kūima'e 'gā ajemogyau 'wyrriaramū wemireko 'gā nupe. A'eramū 'gā nemireko 'gā 'gā je'ega renupa.

⁸Nakūjāa rūi Janeruwarete 'ga remiapo ppyfera. Kūima'e 'ga ra'ne te 'ā 'ga wapo rakue. A'ere te 'ga 'ga arukaga mū mosogi 'ga wi kūjānamū iapopyramū rakue. ⁹Nakūjā ēē upe rūi Janeruwarete 'ga kūima'e 'ga apoī rakue. Kūima'e 'ga upe te 'ga kūjā ēē apoī rakue. ¹⁰A'eramū ki pēē kūjāmeramū pejeakaga au'jau taity pyu. Aipo pyu pēē pejemena pejemo'wyrriara resaukaa pejeakaga au'ia. Ywagipewara 'gā nee nanē pejeakaga pīaa nū.

¹¹Jejuī 'ga rerowiaaramū jane jarejopoa pāwē. Nakūima'eramū etee rūi jane Jejuī 'ga rerowiaara. Nakūjāmera 'gā etee rūi nanē 'ga rerowiaare'emamū. Najuejue etee futat jane 'ga rerowiaara. A'eramū jane jarejopoa pāwē etee futat. ¹²Ymā te Janeruwarete 'ga kūima'e ppy 'ga arukag awi kūjā ppy ēē apoī rakue. A'ere 'ā ae 'awamū kūima'eramū ae 'ari kūjā awi. A'ere jane Jarejuwarete 'ga remiapofera juejue futat jane.

¹³Maran te pekwaap? Esage te kūjāmera 'gā oje'ega Jarejuwarete 'ga upe wakaga au'jawe'em? Naani te ra'u nū? ¹⁴Jare'awukua jane 'ā kūima'eramū enosōu. ¹⁵A'ere 'ā kūjāmeramū pēku'i te peje'awuku are. Pē'awukua ako pēakaga au'jawa 'jawe pē nupe. ¹⁶Aipoa etee je'ea. Maranamū nipo 'gā amū je ago'wau aipo je'eawer are. A'ere ore Jejuī 'ga rerowiaara 'gā mu'ei aipo are nanē kwe pe ikue nū. A'eramū 'gā nanē ajemogyau ojeupe ore'eawer imū etee futat iapou. Ajepeja 'ga rerowiaara 'gā nanē aipo apou nū.

Jejuī 'ga manūawer are janerea'ap

(Mateu 26.26-30; Maku 14.22-26; Luka 22.14-23)

¹⁷'Awamū je pē mu'akwaawi mama'e mū ree. Najeku'i je pēnemīapo mū ree. Jarejuwarete 'ga muorypaw ipe pejejatykau a'e pēē na'ga muorypawamū etee rūi pejejatykau 'ga ree. Pejejamueu a'e mama'e are Jarejuwarete 'ga mogytaaw

ipe. ¹⁸“NaJarejuwarete 'ga muorypawamũ etee rūi 'gã jatykai. Omojopype wějēmĩ 'gã mama'e tesirũ pyu nũ. A'eramũ 'gã ajamueu morogyta tesirũ are”, e'i 'gã amũ 'ua pẽ mome'wau jee ai'i. “Maranamũ nipo amumera je upe 'gã nemimome'ua a'jea futat”, 'jau je pẽnera renupa te'yĩna ai'i. ¹⁹Pejejamueaw ipe nipo i'akwaap ma'e 'gã pekwaap. “Na pa ae i'akwaap ma'eramũ ra'e”, 'jau nipo pẽẽ ijamue'ema 'gã nesaka. I'akwaap ma'e 'gã najamuei. Jarejuwarete 'ga je'eg imũ etee futat 'gã mama'e apoi. ^{20,21}“Sajatyka jarejemi'waa 'jau. Jarejemi'wapaw ire mani'oko'o'ia si'u Jarejararete 'ga manũawer are jarejea'aawamũ 'jau”, 'jau a'e pẽẽ pejejaupe. A'ere a'e nepejuapesagi. Pejejatykaupawe'ẽwe a'e pẽẽ mama'e 'waupap pejejau. A'eramũ a'e 'gã amũ 'ua, mama'e 'upaw ire etee. A'eramũ a'e pẽẽ mü emi'uu ma'eramũ. Pẽẽ mü a'e pejejeawryrywamũ miamũ. Nepemã'ei sipo “ty'ara upe nipo jane 'gã amũ mogyi” 'e are? Ma'eramũ sipo pejejea nepeetygi pejejuee? ²²Ty'ara rerekou pejeje'wyr ipe ra'ne pejejemi'waa. Pẽpoyi etee te sipo 'gã nenunewe mama'e 'upaw ire? Aipoa nia'wyri. Ijemi'ware'ema 'gã pemojenosĩ aipo pyu. Emi'ue'ema 'gã taetu pereko tywerete aipo pyu. Aipo pẽẽ iaporamũ je “Esage aipoa”, na'ea'uweri pẽ nupe.

²³Jarejararete 'ga etee futat je mu'e mama'e are, amanũawer are janerea'aawamũ janejatykaaw are. “Jemanũawer are pejejea'aramũ pejejatykau ki nan peapo”, 'jau 'ga jee ikue. A'eramũ je pẽ mu'jau tejeupe 'ga 'eawer are. Ia'wyre'ema 'gã po pe omono enune 'ã Jejui 'ga mani'oko'o'i pyyka opo pe. ²⁴A'ere 'ga 'Uwarete 'ga muorypa ee rakue. A'ere 'ga 'ã imo'jau imonou wemimue'efera 'gã nupe rakue. “Koromũ jero'oa. Sã'ã mani'oko'o'i jemo'ia. Nan futat nipo jero'oa jemo'i pẽ katu'okawamũ”, 'jau 'ga 'ã 'gã nupe rakue. “Je manũ re ki pẽẽ mani'oko'o'i 'wau je manũawer are pejejea'aawamũ”, 'jau 'ga 'gã nupe rakue. ²⁵Ojemi'wapaw ire 'ga kaneeku pyyka y'way reko'woka ipype. A'ere 'ga imonou 'gã nupe. “Koromũ jerya. A'ere'ere'i nipo 'gã amũ je jukai jery reko'woka. Jemanũ are nipo Jeruwarete 'ga je rerowiaaramũ pẽ katu'ogi najuejue etee. 'Awamũ karupa'mĩa nepejukau'jawi pejetywera mepyawamũ. Poromũ futat Janeruwarete 'ga je'eg ymanera numiamũ. A'ere 'awamũ 'ga je'eg yaua te. Je rerowiaaramũ etee te 'ga 'awamũ petywera moiri pẽ nui. Poromũ futat Janeruwarete 'ga je'eg yaua 'awamũ. Y'way rykua ki pẽnea'at je ree”, 'jau Jejui 'ga 'gã nupe rakue. ²⁶A'eramũ je 'awamũ 'jau pẽ nupe: Mani'oko'o'i 'u are pejejatykau pejejamuea'aa Jarejararete 'ga manũawer are. Y'waya nanẽ ki pẽẽ itykua nũ. 'Ga ruru'jawe'emauwe pẽẽ namutat iapou pejejemogyau. Aipo apoa “Kristu 'ga manũ janytywer are rakue” 'e resaukaa ajemogy tee ma'e 'gã nupe.

^{27,28}A'ere ki jane i'u enune janerea'at ra'ne jarejee. “Najetyweri te je?” 'jau ki jane jarejeupe. Jarejuwarete 'ga jaretywera moir ire te jane aipoa mani'oko'o'i 'ui. Kasi a'e pe jane jemotyweri 'ga upe ne. 'Ga manũ kurapara 'jawewaramũ nanẽ jane poromũ nũ. ²⁹A'eramũ ki jane i'u enune jarejekatu'oka ra'ne te i'wawamũ. Jarejararete 'ga manũ are jarejea'aawamũ te jane aipoa mani'oko'o'i 'ui. Ma'eramũ 'ã aetywere'ema etee futat i'ui. Kasi a'e pe Janeruwarete 'ga jane rereko tyweretei ee ne. ³⁰A'ere a'e pẽẽ nanarũ peapo rai'i. Pejetywera pype

we futat a'e pēẽ i'wau rai'i. Ma'eramũ a'e Janeruwarete 'ga pē nereko tyweretei ee rai'i. A'eramũ a'e pēẽ mũ pejekaruaramũ rai'i. Pēpytuna 'gã a'e amũ amanũmũ rai'i. ³¹A'eramũ ki jane, i'u enune, jarejea'aramũ jarejee: “Jeresage te je Ku'jywa 'ga upe?” 'Jau ki jane jarejeupe. Jaretyweramũ jane jareporogytau Jarejuwarete 'ga upe jarejee ra'ne. “Jetywera emoit je wi” 'Jau ki jane 'ga upe ra'ne. A'ere te jane i'ui. Kasi a'e pe 'ga jane rereko tyweri ee ne. ³²Jejuu 'ga rerowiaaramũ miamũ Janeruwarete 'ga jane rereko tyweri'i janetywer awi jane mosamamũ. A'eramũ nipo jane jarejemu'Jau 'ga je'ega renuw are. A'eramũ 'ga jane monowe'em mama'eukwaawa rapyaw ipe 'ga rerowiare'ema 'gã nupi.

³³A'eramũ ki pēẽ pejepytuna 'ga rapesaka ra'ne. 'Gã jatykapaw ire tãmējẽ pēẽ Jarejararete 'ga ree pejejea'aawa mani'oko'o'i 'wau y'way rykua 'Jau. ³⁴Pejepy'arayparamũ pēẽ pejejemi'waa pejeje'wyr ipe ra'ne. A'eramũ pēẽ Jarejararete 'ga ree pejejea'aawa mani'oko'o'i 'wawamũ etee futat pejejatykau pejejee. A'eramũ Janeruwarete 'ga pē nerekou tywere'em ee. Pē pyri tewau tãmējẽ tamueapyo pēẽ mama'e mũ ree 'Jau.

'Ga 'Agesagea mama'e apoukaa janee

12 ¹Je upe ka'arana mua ako pēẽ pejepronupa Jarejuwarete 'ga 'Agesage are rai'i. Jejuu 'ga jane erowiarãmũ te Janeruwarete 'ga U'agesage muri janee. A'eramũ jane mama'e apou 'ga pãjẽ mũ. A'eramũ je pē mueapyou ee. ²Jejuu 'ga rerowiare'emawe ako pēẽ maira'me a'agawa muorypa rakue numiamũ. Noje'egi maira'me a'agawa. Nuenuwi pēje'ega. A'eramũ 'ã pēẽ pejejemorytee ee rakue. 'Awamũ ajee 'ã Jejuu 'ga perowiat. 'Ga muorypa 'ã pēẽ 'awamũ. ³A'eramũ je pē mueapyou mama'e are 'awamũ. Jarejuwarete 'ga 'Agesage rerekwaramũ jane je'egaiwi Jejuu 'ga ree. Na'ga 'Agesage rerekwara rui Jejuu 'ga ago'oara. 'Ga 'Agesage rerekwaramũ etee te jane 'i: “Jejuu 'ga 'ã janejararetea”, 'Jau jane 'ga upe.

⁴⁻⁶Janeruwarete 'ga 'Agesagea te 'agamũ mama'e apoukaa janee. Najueapyo 'jawe ete rui te aje 'ã 'ga ae mueapyo pãwēi mama'e are. Ae mueapyo tee te futat 'ga 'Agesagea 'ga remifutar are. Majepei tee futat 'ga 'Agesagea numiamũ. A'ere najareju'Jaju'jawe rui janeremiapoa. A'ere jane Jarejararete 'ga upe etee futat iapoi. Najareju'jawe rui agawewi jane mama'e apou. A'ere Janeruwarete 'ga etee futat iapoukari jane upe. ⁷Janeruwarete 'ga 'Agesagea ako Jejuu 'ga rerowiaaramũ jane pype. A'eramũ 'ga 'Agesagea mama'e apoukaa jane upe Jejuu 'ga remifutar imũ etee. 'Ga 'Agesagea futat mama'e apou ajuawyawyukaa ae upe. Namajepei amũ etee rui 'ga 'Agesagea mama'e apoukari ae upe. Wapo pãwē pãwē futat ae upe imajuawyawyau. U'agesagea 'ga imua ae upe ojopoawamũ. ⁸Janeruwarete 'ga 'Agesagea ae mũ mueapyou ae'akwaaw are. A'eramũ aipo 'gã jane mu'akwaapa ee. Amumeramũ 'ga 'Agesagea aeremikwaawe'ema kwaawukaa ae upe. A'eramũ 'gã aeremikwaawe'ema kwaawukaa ae upe. ⁹Amumeramũ 'ga 'Agesagea Jejuu 'ga rerowiarukaa nanimenime ae upe. Amumeramũ 'ga 'Agesagea ojero'wu ma'e 'gã katu'ogukaa ae upe. ¹⁰Amumeramũ 'ga 'Agesagea aeremiapoe'ema apoukaa ae upe. Amumeramũ 'ga 'Agesagea Jarejuwarete 'ga je'ega mome'uukaa ae upe.

Amumeramũ 'ga 'Agesagea mama'eukwaawa kwaawukaa ae upe ae rereko are. Janeruwarete 'ga remiapo are nanẽ jane mueapyoukaa nũ. Amumeramũ 'ga 'Agesagea ae moje'eg amuteeukaa. A'eramũ 'ga 'Agesagea wẽjẽmĩ futat aeje'eg amutee kwawukaa ae mũ upe nũ. A'eramũ 'ga imome'wau ikwaapare'ema 'gã nupe. ¹¹ A'ere majepeĩ tee futat Janeruwarete 'ga 'Agesagea. A'ere mama'e apoi juawyawyukari ae upe wemifutar imũ etee futat.

'Ga rete 'jawe jane 'ga rerowiaaramũ

¹² Sã'ã aeretea majepeĩ tee futat. A'ere 'ã mukũĩ aejyuaa. Mukũĩ 'ã aeretyamakaga. Mukũĩ 'ã aepya. A'ere 'ã majepeĩ tee futat aeretea. Nan tee Kristu 'ga rerowiaaramũ jane jemogyi. Kwaiwete agawewi ae jemogyi. A'ere ae majepeĩ 'ywetee futat ae jemogyi. ¹³ Jejui 'ga rerowiaaramũ ae jemogyi aju'jaju'jawe etee futat 'ga upe. Judeuramũ ore, judeue'emamũ pẽẽ, ka'a pewara 'gã, oje'wyrarete pewara 'gã. Mĩmera ae Jejui 'ga rerowiaaramũ etee futat. A'eramũ Janeruwarete 'ga U'agesage mua janee. A'eramũ 'ga 'Agesagea jane mogyau majepeĩ tewaramũ futat.

¹⁴ Peesak 'ã aeretea. Majepeĩ tee futat 'ã. A'ere 'ã mukũĩ aejyuaa, mukũĩ aeretyamakaga, mukũĩ aepya, mukũĩ aereaa. A'ere 'ã naju'jawe rũi iporowykyi. Nan tee futat Janeruwarete 'ga 'Agesage porowykya namajepeĩ 'ywetee rũi. ¹⁵ Ma'eramũ sipo pẽẽ mũ: "Naapoi je mama'ea 'ga 'jawe. A'eramũ nipo je teporowykyawe'em Jejui 'ga upe", 'jau. Aepya amusipo 'ã "Na'ga poa rũi nã'ã je re'ã e'i. A'eramũ je te'ỹine'ema 'ga rete are", e'i sipo aepya? Naani. Aipo e'i agawewi futat amunipo 'ã. A'etea amunipo 'ã jane nimonogi jarepya jarejewi. ¹⁶ "Na'ga reaa rũi je. A'eramũ je te'ỹine'ema 'ga rete are", 'jau sipo aenamã? Naani. Aipo e'i agawewi amunipo 'ã. A'etea amunipo 'ã jane nimonogi jarenamã jarejewi. ¹⁷ Jarejea etee ereko re maran sipo jane mama'e renuwi? Jarepya etee ereko re maran sipo jane mama'e retuna? ¹⁸ A'ere 'ã Janeruwarete 'ga janerete apoi wemifutar imũ etee futat rakue. ^{19,20} A'ere 'ã ae awowo'gi ma'e 'jawe. A'ere aeretea majepeĩ 'ywetee futat. Nan tee futat jane Jejui 'ga upe majepeĩ 'ywetee futat. Naju'jawe rũi agawewi janeporowykya 'ga upe. A'etea jane jarejemogyau majepeĩ 'ywetee futat 'ga upe.

²¹ A'eramũ aerea 'jawarũe'em aepe upe: "Nafutari je ene", 'jawarũe'em. Aeakaga nanẽ aepy upe: "Nafutari je ene", 'jawarũe'em nũ. Nan tee futat Jejui 'ga rerowiaaramũ jane ni'earũi jarejaupe: "Narafutari ore 'gã", 'jawarũe'em. ²² Sã'ã janepy'a ifuakare'ema agawewi. A'ere ipyu jaretywe'em ire amunipo 'ã nikoauwuri. ²³ Jarepira renosĩ re amunipo 'ã jane ipiaa. Jarepira renosũe'em ire jane ipiare'ema futat. Jarepir a'wyre'em are miamũ futat jane jejuka esagei. ²⁴ A'eramũ jane esage ma'ea rerekou etee futat. A'ere 'ã Janeruwarete 'ga janerete apoi nan tãmẽjẽ rakue. A'eramũ jane jarepir a'wyre'em are miamũ jarejejukau esage etee futat. Nan ki sajejuka esage te jarejuee. Sireko esage pãwẽ etee futar iki 'gã.

²⁵Janeretea majepej tee futat. Mukūi futat 'ā janepya numiamū. A'ere janepy oi ajuewiri etee futat. Janepya sipo oo amū ko katy ajepeja awau kwe katy 'jau? Naani. Ajaupi etee futat ioi. Nan tee ki jane Jejuj 'ga rerowiaaramū jane jarejopoa etee mama'e apou. ²⁶Sā'ā jane jemuaēma jarejo'o tesirūgatu are. Nan tee futar iki sajemuaēm mama'e tywera aja iaporamū. 'Ga rerowiaaramū nipo jane mū ku'iramū. A'eramū jane 'ga 'jawe futat jareku'iramū 'ga pyri.

²⁷Jejuj 'ga rerowiaaramū jane kwaiwete. A'ere jane jemogyi majepej 'yweteewara 'jawe etee futat. Janeruwarete 'ga jane rerekou najuejue etee futat. A'eramū jane jarejemogyau Kristu 'ga rete 'jawe futat. ²⁸Jarejuwarete 'ga Jejuj 'ga rerowiaaramū jane moporowykyukat ojeupe. Amumeramū nipo 'ga ae monou kwe pe Kristu 'ga mome'wau kwe pewara 'gā nupe. Wemimu'efera 'gā na'ne Kristu 'ga imonou kwe pewara 'gā nupe omome'waramū rakue. A'ere nipo 'ga ae monoi 'ga mome'waramū nū. Amumeramū nipo 'ga ae mogyau janerekwawa amunaw ipe oje'ega mome'waramū etee futat. Amumeramū nipo 'ga ae mogyau moromu'jaramū oje'eg are. Amumeramū nipo 'ga aeremiapoe'ema apoukaa ae upe. Amumeramū nipo 'ga ojero'wu ma'e 'gā majarueteukaa. Amumeramū nipo 'ga ae mogyau ojopoaawamū. Amumeramū nipo 'ga ae mogyau 'wyririamū ajaupe. Amumeramū nipo 'ga aeje'eg amutee pyu ae moporogytaukari ajaupe.

²⁹Najuejue etee rūi 'ga ae mū'ēi kwe pe oo ma'eramū Kristu 'ga mome'waramū. Kwe pe oo ma'e 'gā kwe pe oo ma'e 'gā tee futat nū. 'Au 'ga je'ega mome'wara 'gā 'gā tee futat nū. Moromu'jara 'gā moromu'jara 'gā tee futat nū. Aeremiapoe'ema apoara 'gā 'gā tee futat nū. ³⁰Ojero'wu ma'e majarueteara 'gā 'gā etee futat nū. Ije'eg amutee ma'e 'gā ajuwase imoje'egipyra 'gā 'gā tee futat nū. Ojoje'eg amutee are eapyo ma'e 'gā 'gā tee futat nū. A'eramū ae pāwēūjē etee ajuemiapo are jarekarakatue'emamū ajemogyau. ³¹A'eramū ki pēē pejejea mŷina Jarejuwarete 'ga upe pejeporowyky esage are etee. "Ene'agesagea tuapoukat jee eneremifutar imū etee", 'jau ki pēē 'ga upe.

'Awamū je pē mueapyoi mama'e esage mū ree nū.

Ajuee aeporomutat

13 ¹Kwaiwete agawewi mama'e esage apoa. A'etea ajuee aeporomutat taetu esage. 'Gā je'eg tesirūmera agawewi nipo je iapou. Ywagipewara 'gā je'ega we agawewi nipo je iapou. A'ere je 'gā nee teporomutare'em ire ae a'wyre'ema 'gā 'jawe etee futat je rekoj. Janeruwarete 'ga je imome'ua we futat nipo wa'wyre'emamū 'gā nupe. Itaju motenawera 'jawe etee futat nipo. ^{2,3}Ajuee aeporomutara te esage Janeruwarete 'ga je'ega mome'u esage apyraapa. Mama'e are nipo je tejeapyoramū agawewi. Jarejuwarete 'ga remiaporam are miamū nipo je tejeapyoramū. Kristu 'ga nipo je erowiar wwyapiau agawewi. Aeremiapoe'ema nipo je iapou agawewi. Tekaraemā nipo je imonoupap agawewi ikaraemāe'ema 'gā nupe. Jejuj 'ga rerowiar are nipo je tejejukaukaa agawewi 'gā nupe. A'ere je 'gā nee teporomutare'em ire ia'wyre'emamū futat je rekoj.

⁴Ajuee iporomutat ma'e 'gã ita'wa te ajemogyau ajaupe. Ojomogekogekowe'em akou. Ajuee iporomutat ma'e 'gã ota'uwe'emamũ mama'e are. Nojerowiaraiwi ojee te. ⁵Ajuee iporomutat ma'e 'gã nije'egaiwi ajaupe. Naea'ari 'gã ojee etee futat. Ajuee iporomutat ma'e 'gã nimara'nei ajuee. Najuaykai 'gã ojeupe mama'e tywera aja iapoawer are. Naea'aru'jawi 'gã au'jeteramũ ajemogyau mama'e tywera ojeupe aja iapoawer are. ⁶Ajuee iporomutat ma'e 'gã u'arasigamũ ajuemiapo tywera resakawe. Niku'ì etee 'gã ee. Mama'e esagea 'gã iapo re tee 'gã ku'iramũ ajemogyau. Mama'e a'je are etee te 'gã ku'iramũ. ⁷Ajuee iporomutat ma'e 'gã niku'ipawi akou mama'eay jeaporamũ. Aku'iramũ etee akou ojopyri. Ajuee iporomutat ma'e 'gã ajuerowiaa, ojemogypyka ajuee. Ajuee iporomutat ma'e 'gã mama'e esage aja iapoa wapesak te ajemogyau. Ajuee iporomutat ma'e 'gã ota'waramũ etee akou ajaupe. Najemogekogekoi ae.

⁸Nìporomutapawi futari ae Jejuì 'ga rerowiaaramũ ajuee. Anure nìpo jane Jarejuwarete 'ga je'ega nimome'tu'jawi. 'Awamũ Janeruwarete 'ga oje'ega mome'uukari jane mũ upe. A'ere nìpo 'ga anure nomome'tuukaru'jawi janee. Anure nìpo jane nije'eg amuteeu'jawi. 'Awamũ 'ã 'ga U'agesageu etee jane mũ moje'eg amuteeukari. A'ere nìpo 'ga anure najane moje'eg amuteeukaru'jawi. Anure nìpo janereapyo teepawamũ etee jane wi. 'Awamũ 'ã 'ga jane mueapyoukari mama'e are. A'ere nìpo 'ga anure najane mueapyoukaru'jawi ee. ⁹'Awamũ 'ã 'ga najane mueapyopawukari mama'e are. Janereapyoi jane kwakwai'ì ee. 'Awamũ 'ã 'ga jane mueapyoi'ì ete mama'e are. 'Awamũ 'ã 'ga oje'ega nomome'upawukari janee. 'Awamũ 'ã 'ga oje'ega mome'uukari'ì etee janee. ¹⁰Jejuì 'ga rur ire tãmējē te nìpo janereapyopawamũ mama'e are.

¹¹Kunumĩnamũ tekou je kunumĩ remiapo etee futat iapoi ikue. Kunumĩ je'eg imũ je je'egi ikue. Kunumĩ rea'aw imũ jerea'aramũ mama'e are ikue. A'ere je tejemotuw ire je pòiri kunumĩ remiapo awi ikue. ¹²'Awamũ janereapyo'iramũ etee 'ga ree. Sã'ã ae mama'e 'aga resaga weraweraw are jaremã'jãu. A'ere 'ã jane niesagi katui. Nan tee futat jane. 'Awamũ Jejuì 'ga kwaawi'ì etee. Anure te nìpo jane 'ga resaka ypy we 'ga kwaawi katu katu. 'Awamũ jane Jarejuwarete 'ga kwaawi'ì etee. Anure nìpo jane 'ga kwaawi 'ga jarekwaapawera 'jawerimũ etee futat.

¹³'Awamũ 'ã jane Jejuì 'ga rure'emauwe 'ga rerowiari jarejemogyau. 'Ga rura jane iapesaka jarejemogyau. A'eramũ jane jareporomutaramũ jarejuee jarejemogyau. Jarejuwarete 'ga ree nanē jareporomutaramũ nũ. A'eramũ jarejuee janeporomutara wesageramũ futat mama'e esage apyraapa.

'Ga 'Agésagea mama'e apoukaa janee

14 ¹A'eramũ ki pēē pejeporomutar esageramũ etee futat pejejee. Jarejuwarete 'ga upe nanē ki pe'je nũ: “Epājēa emut jee. Mama'ea taapo enepājē mũ etee enee 'jau”, 'jau ki pēē 'ga upe. “Eje'ega taetu emome'uukat jee”, 'jau ki pēē 'ga upe. ²Ije'eg amutee ma'e 'gã noje'egi

ajaupe. Nokwaawi 'gã 'gã 'ea. Jarejuwarete 'ga upe etee te futat ije'eg amutee ma'e 'gã je'egi. Jarejuwarete 'ga remiaporama 'gã imome'wau Jarejuwarete 'ga 'Agesage pãjẽ mũ. A'ere 'gã je'ega renupara 'gã nokwaawi 'gã je'ega. Janeruwarete 'ga etee te okwaap. ³A'ere Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'gã imome'ui oje'eg imũ etee futat ajaupe. A'eramũ aipo 'gã ajamueapyou ee ojomojemogypygyukaa Jeju 'ga ree, 'gã mu'jau 'ga ree. L'arasig ma'e 'gã 'gã omaku'iuakat, 'gã mojemogypygyukaa nanẽ 'gã 'ga ree nũ. ⁴Ije'eg amutee ma'e 'gã ojeupi etee futat ojomojemogypygyukat Jeju 'ga ree. A'ere Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'gã Jeju 'ga rerowiar wywapiukari 'ga rerowiaara 'gã nupe.

⁵Pẽje'eg amuteea juejue je afutat. A'ere je pẽ Jarejuwarete 'ga je'ega mome'ua futaretei. Janeruwarete 'ga je'ega mome'ua taetu esage pejejatykaaw ipe. A'ere nipo Janeruwarete 'ga 'Agesagea 'gã amũ mueapyoukari 'ga je'eg amutee are. A'eramũ nipo 'ga amũ ojoje'ega mome'wau ajaupe. A'eramũ nipo aipo 'ga ajamueapyoukaa ee. Aipoa esage futat. Janeruwarete 'ga je'ega mome'u resage 'jawe futat aipoa. ⁶Pejejepyri je oramũ amũ sipo maran pẽneapyo jeje'eg are teje'eg amutee etee pejejeupe jeje'egamũ? Nepẽneapyoi futari amunipo 'ã ee. A'ere je pẽje'eg imũ etee futat tejeupe Jarejuwarete 'ga 'eawera mome'ui pẽ nupe pẽ mueapyoawamũ. 'Ga je'eg are pẽ mu'jau je 'ga kwaawukari pẽ nupe. A'eramũ je 'ga rerowiar wywapiukaa pẽ nupe. A'ere amunipo 'ã jeje'eg amutee re nepẽneapyoi ee. A'eramũ amunipo 'ã je 'ga rerowiar wywapiukare'ema pẽ nupe. ⁷Sã'ã maraka apoara 'gã. Jumi'a py a'wyre'emamũ 'ã enupara 'gã ikwaawe'ema 'gã jemogya. Nan amunipo 'ã pẽ. ⁸Jumi'a 'jawewara 'gã 'ã ipyau jefaruu 'gã momoranupawamũ ajuapisaw are. Ajuapisawa maraka renupa 'gã awau ajuapisaw ipe. A'ere ipy a'wyre'ema 'gã nipokawy ipyau ajaupe. A'eramũ jefaruu 'gã ikwaape'ema. ⁹Nan tee futat pẽje'ega renupara 'gã naeapyoi pẽje'eg amutee are. Ee amueapyoukare'em ire 'gã jumi'a py a'wyre'ema renupara 'gã 'jawe. Naeapyoi futari ee. ¹⁰Kwaiwete aeje'ega. Naju'jaju'jawe rui aeje'ega. Oje'ega apoara 'gã etee te eapyoramũ oje'eg are. ¹¹'Gã amũ je'eg are tejeapyoe'em ire aipo 'gã towajar amuteea futat 'gã jee. Je nanẽ towajar amutee 'jawe futat 'ga upe nũ. ¹²Nan tee pẽ pejejepyriwara 'gã nemikwaawe'ema etee iapo re. "Epãjẽ emut jee mama'e apoukaawamũ", 'jau 'ã pẽ Jarejuwarete 'ga upe ra'e jepi. A'eramũ ki pẽ "Epãjẽ emut jee ejerowiar wywapiukaawamũ ejerowiaara 'gã nupe", taetu 'jau ki pẽ 'ga upe.

¹³Ije'eg amutee ma'eramũ ki pejeje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe. "Je mueapyoukar ape jeje'eg amutee are, ki Ku'jyp. A'eramũ je 'gã mueapyou ee", 'jau ki pẽ 'ga upe. ¹⁴Teje'eg amuteeramũ je nanẽ tejeapyoe'emamũ ee. Te'ag imũ etee futat je je'egi Jarejuwarete 'ga upe. A'eramũ je tejeapyoe'emamũ teje'eg are. ¹⁵Maranuara sipo ajee je aapo? Naani. Aapo pãwẽ futat je. Te'ag imũ teje'ega 'ga upe. Tejea'aw imũ nanẽ teje'ega 'ga upe nũ. Te'ag imũ futat nanẽ temaraka'aga 'ga upe. A'ere je tejea'aw imũ nanẽ temaraka'aga 'ga upe jepi nũ. ¹⁶A'ere 'ã peje'ag imũ etee Jarejuwarete 'ga muoryw ire pẽ pyriwara 'gã nokwaawi pẽje'ega. A'eramũ 'gã Jarejuwarete 'ga muorype'ema futat mama'e are pẽ pyri.

Nokwaawi 'gã pėje'ega. ¹⁷Esage agawewi nipo pėje'ega. A'ere 'gã naeapyoï ee. A'eramũ 'gã aku'ie'emamũ ee. ¹⁸Je nanẽ futat jeje'eg amutee jepi. Pẽ apyraapa je teje'eg amuteeramũ jepi. A'e are je Jarejuwarete 'ga muorywi. ¹⁹A'ere je Jejui 'ga rerowiaaramũ pẽ pype tekou je pėje'ega etee iapoi jepi. Inãinãni'ĩ etee agawewi je teje'ega pẽnemianuwamũ. A'etea 'ã pêneapyo ee jepi pejeje'ega je iaporamũ jepi. Kwaiwete teje'eg amutee iapo re amunipo 'ã nia'wyrĩ pẽ nupe ee pêneapyo'e'ema.

²⁰Sã'ã jane 'ga rerowiaarareteramũ janerea'ara jarejuee. “Jeremiapoa sipo Jejui 'ga rerowiãr ywyapiukat 'gã nupe? Naani te ra'u nũ?” 'jau 'ã jane ojemotup ma'eramũ jarejeupe mama'e apo enune. A'eramũ ki pẽ pejejemogyau ojemotup ma'eramũ. Ojemotup ma'e rea'ar imũ tãmějẽ ki pêne'a't mama'e are. Kunumã 'ã ojee tee futat ea'at ajemogyau. A'eramũ ki pẽ kunumĩ 'jawe etee pejejea'are'emamũ mama'e are. A'ere kasi mama'e tywera peapo ne. Kunumãkyra 'jawe ki pejemogy. Sã'ã kunumãkyra mama'e tywera apoe'ema. Nan iki pejemogy kunumãkyra 'jawe mama'e tywera apowe'em. ²¹Ymã we futat 'ã Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari oje'eg are rakue:

“Nepeenuwi futari jeje'ega.

A'eramũ je towajara 'gã murukaa pẽ nupe.

Nepekwaawi futari 'gã je'ega.

A'etea nepeenuwi futari jeje'ega”,

'jau Janeruwarete 'ga 'ã ikwasiarukaa ka'aran are rakue.

²²Jareje'eg amuteeramũ jane Jarejuwarete 'ga pãjẽa te esaukari 'ga rerowia'e'ema 'gã nupe. A'eramũ futat 'gã oporesagamũ ajemogyau wemikwaawe'ema wowase jane iapoa renuw ire. A'ere 'gã naeapyoï jane 'e are. A'eramũ 'gã ojemu'jawe'em jane remimome'u are. Amumera 'gã amara'neramũ ee. A'ere jane 'gã je'eg imũ Jarejuwarete 'ga je'ega mome'ui 'gã nupe 'ga rerowiaara 'gã mu'jau ee. ²³A'eramũ pẽ pejejea'aramũ mama'e are. Amumẽ nipo tekotee 'gã 'ua osou pẽ jatykaaw ipe. Jejui 'ga rerowiaare'ema 'ga amũ miamũ nipo 'ua osou 'ga rerowiaaramũ janejatykaaw ipe. A'eramũ nipo 'ga wapyakau janeje'eg are. Janeje'eg amutee renuw ire te nipo 'gã 'i: “Kuu. Ije'ëran ekoete ma'e 'gã te ra'e. Wapo ekoete te 'gã ajemogyau ra'e!” 'jau nipo 'gã janeje'ega renupa. ²⁴A'ere nipo 'gã wemikwaaw imũ etee Jarejuwarete 'ga je'ega mome'u renuw ire Jejui 'ga rerowiaare'ema 'gã neapyoramũ otywer are. A'eramũ nipo 'gã 'jau ojeupe: “Jetywet je Jarejuwarete 'ga upe”, 'jau nipo 'gã ojeupe wemikwaawa oje'eg imũ imome'u re. ²⁵A'eramũ nipo 'gã 'jau ojeupe: “Jetywet je tekou”, 'jau nipo 'gã ojeupe. A'eramũ nipo 'gã amũ “Jetywera emoit je wi je mogou ejemiayuwamũ”, 'jau nipo 'gã Jarejuwarete 'ga upe. A'eramũ nipo 'gã 'jau pẽ nupe: “A'jea futat ra'e. Janeruwarete 'ga rekoi 'au pẽ pype ra'e”, 'jau nipo 'gã pẽ nupe.

Jejui 'ga rerowiaaramũ janejatykaap

²⁶A'ere je 'awamũ pẽ mu'ei pẽjatykaaw are. Pẽẽ mũ ki pejemaraka'aga 'ga upe pejejuowase. Pẽẽ mũ ki pejejamu'jau 'ga je'eg are. Pẽẽ mũ ki pejejeupe Jarejuwarete 'ga 'eawera mome'wau pejejaupe. Pẽẽ mũ ki pejeje'eg

amuteeramũ. Pěẽ mũ ki pejejamueapyoukaa 'ga 'eawer are. Nanuara pyu pěẽ pãwěũjě etee futat Jejui 'ga rerowiar ywyapiukaa pejejaupe. ²⁷Pejeje'eg amutee re majepeinume pejeje'ega. Kasi a'e pe nepejamueapyoukari ee ne. Pãwěũjě etee kasi peje'eg ine. Maranamũ nipo mukũi pejeje'eg amuteeramũ, maranamũ muapyt pejeje'eg amuteeramũ. Oje'eg ypy ma'e 'ga je'ẽmaw ire ki 'gã amũ tomome'u 'ga remimome'ufera 'gã nupe, 'gã mueapyoukaa aipo 'ga 'eawer are. A'eramũ nipo 'ga amũ oje'eg amuteeramũ nũ. ²⁸A'ere nipo ee oporomueapyo ma'e 'ga nitywi amũ. A'eramũ kasi aipo 'ga toje'eg ine. Jarejuwarete 'ga upe etee te aipo 'ga je'egi. Ojeupe etee naně 'ga oje'ega nũ.

²⁹Mukũmukũi'ĩ 'gã etee ojeupe Jarejuwarete 'ga 'eawera mome'wau. A'eramũ enupara 'gã 'jau: “Janeruwarete 'ga futat te 'ga moje'egukat jane upe ra'e? Naani te ra'u nũ? 'Ga 'mea 'eramũ nipo NaJaneruwarete 'ga rũi 'ga moje'egukari”, 'jau nipo enupara 'gã. ³⁰Pějatykaaw ipe nipo Janeruwarete 'ga oje'ega pěẽ mũ nupe, oje'ega renuparamũ pěẽ mũ nupe. A'eramũ ki pẽ nowase oje'eg ma'e 'ga topik pejeje'ega anupa. ³¹Pěẽ futat nipo pejamu'e Jarejuwarete 'ga je'eg are majepeinume pejeje'eg ire. A'eramũ te nipo pejamu'e Jejui 'ga rerowiar ywyapiukaa pejejaupe. ³²Oje'eg ma'e 'gã oje'eg amue wemifutar imũ etee futat. Oje'ega momigarũmũ naně wemifutar imũ nũ. ³³Pãwěũjě etee peje'egamũ sipo Janeruwarete 'ga ku'iramũ pẽ nee? Naani. Majepeinume ajaupe omome'waramũ te 'ga pẽ mu'ei. Janeruwarete 'ga nafutari oje'eg are pejamue ekoetea. Pěneko esagea te 'ga afutat.

Jejui 'ga rerowiaara 'gã mu'jau je 'gã mu'e pãwě aju'jawe etee futat. ³⁴A'eramũ ki kũjãmera 'gã topig etee Jejui 'ga rerowiaara 'gã jatykaramũ, wapyakau etee pejemu'jara 'ga je'eg are. Ymã te Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari ee rakue. “Kũjãmeramũ ki pejemena 'gã je'ega peenuw etee”, 'jau 'ga ikwasiarukaa rakue. ³⁵Nepẽneapyoi nipo mama'e are. A'eramũ ki pejejemogyau etee enupa. A'eramũ pěẽ pejeje'wyr ipe etee futat pejepronupa ee pejejaupe. Pejejatyka pype kasi kũjãmeramũ pepronup pejejaupe ee ne, pejomojenosĩ ne.

³⁶Pěẽ mũ nipo je'eawera rerowiare'ema pejejemogyau. A'eramũ je 'jau pẽ nupe: “Pẽ nupe ra'ne sipo Janeruwarete 'ga je'egi rakue? Pẽ nupe etee sipo 'ga je'egi?” Naani. Napẽ nupe ra'ne rũi 'ga je'egi rakue. Napẽ nupe etee rũi naně 'ga je'egi nũ. ³⁷Pěẽ mũ te nipo ajee a'jea futat Jarejuwarete 'ga je'ega mome'u are pẽneapyo katu rail'i. “Ga te 'ã je mopãjě”, 'jau nipo pěẽ mũ rail'i. A'eramũ nipo aipo 'jara 'gã je'eawera kwaapa. “A'jea futat ra'e. Jarejuwarete 'ga 'eawera etee futat Paulo 'ga okwasiat ka'aran are ra'e”, 'jau nipo 'gã. ³⁸A'ere nipo 'gã amũ je'eawera nuerowiari futari. A'ere kasi pěẽ naně perowiat aipo 'gã je'ega ne.

³⁹A'eramũ ki pěẽ 'jau: “Jarejuwarete 'ga je'ega mome'ua je afutat”, 'jau ki pěẽ pejejeupe. A'ere kasi pemosĩ 'gã je'eg amutee awi ne. “Au'je pejeje'eg amutee re”, 'jawe'em pěẽ pejejaupe. ⁴⁰Pejejemogyau esage etee futat mama'e apou Jarejuwarete 'ga remifutar imũ.

Amanũ re Kristu 'ga ferawí nũ

15 ^{1,2}Pěẽ 'ã jerewirera 'jawe futat. Kũjãmeramũ 'ã pěẽ jerenyra 'jawe futat. A'eramũ je pẽ muea'aa Jejui 'ga mome'uawer are. Ymã te ako je Jejui 'ga mome'ui pẽ nupe ikue. “Jejui 'ga 'ã Janeruwarete 'ga ra'yraretea. A'etea 'ã Janeruwarete 'ga 'ga muri 'au wyw pe kunumĩakyrãmũ janee rakue. Ojemotuw ire 'ga 'ã 'gã mu'jau akou 'Uwarete 'ga ree rakue. A'ere 'ã 'ga ojejukaukaa ae a'wyre'ema 'gã nupe janetywer are rakue. Amanũmũ 'ga 'ã janetywera mepyaau 'Uwarete 'ga upe rakue. A'eramũ Janeruwarete 'ga janetywera moia jane wi Jejui 'ga jane erowiarãmũ”, 'jau ako je pẽ nupe ikue. A'eramũ ako pěẽ aipo renuw ire Jejui 'ga rerowiaa ai'ĩ. 'Ga rerowiarãmũ Janeruwarete 'ga pẽ mogyi wa'yramũ. 'Ga mome'u rerowiarãmũ Janeruwarete 'ga pẽ katu'oka, petywera moia pẽ nui. A'ere 'ga pěẽ 'ga rerowia 'meramũ Janeruwarete 'ga nepẽ katu'ogi.

³Je upe Janejararete 'ga 'eawera resagesagerãmũ futat. Aipoa etee futat je amome'u pẽ nupe. Ymã we te 'ã Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari 'gã nupe Kristu 'ga ree rakue. 'Gã nemikwasiarer imũ etee futat 'ã Kristu 'ga amanũmũ janetywera mepyawamũ rakue. ⁴'Ga manũ re 'gã 'ga monou 'ga nuga ita kwara pype rakue. A'ere Janeruwarete 'ga 'ga moferawí imuapyra 'ara rupi etee rakue nũ. A'e are nanẽ 'ã Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari rakue nũ. ⁵Oferaw ire 'ã Kristu 'ga ojesaukaa Pedro 'ga upe ra'ne rakue. A'ere 'ã 'ga ojesaukaa pãwẽ wemimonofera 'gã nupe rakue. ⁶A'ere 'ga jesaukari kwaiwete wewiri oo ma'efera 'gã nupe rakue. Kiētus 'gã 'ga resaka rakue. Kwaiwete 'gã nupe jẽmĩ ojesaukaa rakue nũ. 'Gã jatyka 'gã nuwamũ 'ga jesaukari 'gã nupe rakue. Ajemogyau we futat 'ã 'ga feraw ire 'ga resakarera 'gã amũ. Opapap futat 'ã amumera 'gã numiamũ. A'ere kwaiwete je futat 'ga resakarera 'gã jemogyi. ⁷A'ere 'ã 'ga jesaukari Tiago 'ga upe rakue nũ. A'ere 'ã 'ga ojesaukaa wemimonofera 'gã nupe pãwẽũjẽ etee rakue, 'gã jatyka 'gã nuwamũ rakue nũ.

⁸A'ere je wyw pe 'ga rekoramũ naesagi 'ga ikue. Naatai je tekou 'ga rupi ikue. Ywag ipe oo re te 'ga jesaukari jee ikue. Narowiari je 'ga 'gã pyri ikue. Anure te je 'ga rerowiari ikue. Sã'ã kunumĩakyrã 'ara'ne'ema oy awi. Nan tee futat je narowiara'nei Jejui 'ga ikue. ⁹Tea'wyre'emamũ je tekou ikue, Jejui 'ga remimonofera 'gã a'wyre'ema apyraapa ikue. Jejui 'ga rerowiaara 'gã je erekou tyweaete tekou ikue. A'eramũ je mojenosõmayau kwe pewara 'gã 'ea. “Paulo 'ga Jejui 'ga remimonofera 'ga” 'ea je mojenosõmayau etee. Na'ga porowyky apoara rũi je ako ikue. A'eramũ aipo 'gã 'ea je mojenosõmayau etee je mogyau 'ga rerowiar ire ikue. ¹⁰Naapoi je mama'e esagea tekou Jarejuwarete 'ga upe ikue. A'etea 'ga iporomutar esage je ree je rekoramũ ra'e jepi. A'eramũ 'ga jetywera moia je wi ikue, je mogou omome'waramũ ikue. A'eramũ je 'ã 'agamũ tekou rẽwẽjẽmĩ 'ga mome'waramũ pẽ nupe. Ajepeja 'gã 'ga remimono ppy 'gã apyraapa 'ã tekou 'ga mome'wau pẽ nupe. A'ere najetee rũi iapoi. Janeruwarete 'ga te 'ga mome'uukat je upe. ¹¹A'ere je Jejui 'ga remimono ppy 'gã 'ga mome'u 'jawe etee futat 'ga mome'ui nũ. Nasigaty rũi futat je 'gã nemimome'u awi

imome'ui pē nupe. A'eramū ki pēē pejejea m̄yina pāwē etee futat ore 'ga mome'u are. Naimome'wara 'gā nee rūi pēē pejejea m̄yja. Jejuī 'ga mome'u are te ki pejejea pem̄yī ete. A'eramū pēē Jejuī 'ga rerowiaa pejejemogyau.

Kristu 'ga ferawa 'jawe nipo 'ga rerowiaaramū jane ferawī nū

¹²Ymā te ako ore Kristu 'ga ferawa mome'ui pē nupe ikue. “Janeruwarete 'ga Kristu 'ga omoferap imogou nū”, 'jau ako ore pē nupe ikue. Ma'eramū sipo ajee neperowiari aipo ore'ea? Ma'eramū sipo ajee aipo pe'je amū: “Noferawī futari ae amanū re”, pe'je pejejemogyau. ¹³Amanū ma'eferamū ae noferawu'jawi futari 'e re amunipo 'ā Kristu 'ga nanē noferawī rakue nū. ¹⁴Kristu 'ga ferawe'em ire amusipo 'ā je ma'eramū imome'wau pē nupe? Kristu 'ga ferawe'em ire amusipo 'ā ma'ja perowiat? ¹⁵A'jea futat amanū ma'efera 'gā ferawe'em ire amunipo 'ā ore'meramū Jarejuwarete 'ga upe. “Janeruwarete 'ga Kristu 'ga moferaparera”, aru'e ekoete te ra'u ore pē nupe rakue nū. A'eramū amunipo 'ā ore oro'meramū Jarejuwarete 'ga upe aipo 'e re rakue. ¹⁶Amanū ma'efera 'gā ferawe'em ire amunipo 'ā Kristu 'ga noferawī futari rakue nū. ¹⁷Kristu 'ga ferawe'em ire amunipo 'ā ore pē moryteei te 'ga ree. Oro'me amunipo 'ā ore erowiarukaa pē nupe rakue. A'eramū amunipo 'ā Janeruwarete 'ga pētywera moire'ema pē nui rakue. A'eramū amunipo 'ā pēē pejewau mama'eukwaawa rapyaw ipe pejemanū re. ¹⁸Jejuī 'ga rerowiaara 'gā amū amanūmū rakue. A'ere 'gā nanē amunipo 'ā nowyru'jawi a'jea futat amanū ma'efera 'gā ferawe'em ire. ¹⁹A'jea futat amanū ma'efera 'gā ferawe'em ire amunipo 'ā jane jarejemogypyka futatee futat jarejemogyau Kristu 'ga ree. A'ere amunipo 'ā jane kokari jarejemogyau. A'eramū amunipo 'ā jane jare'arasigamū tekotee 'gā 'arasiga apyraapa.

²⁰A'ere 'ā nanarūi futat. Kristu 'ga 'ā oferap futat rakue. A'eramū jane “Kristu 'ga rerowiaaramū nanē jareferapa jaremanū re nū” 'e rerowiaa futat. ^{21,22}Ymā a'e Atāu 'ga nuenuwi Jarejuwarete 'ga je'ega rakue. A'eramū 'ā 'ga amanūmū rakue. A'eramū jane 'agamū jaremanūmū. 'Ga ree futat ajee 'ā jane nanē jane manūi nū. A'ere 'ā 'awamū Kristu 'ga ferawī amanū re rakue. A'eramū jane 'ga rerowiaaramū jane nanē jareferapa nū. ²³Kristu 'ga futat jane upe oferaw ppy ma'efera. A'eramū nipo jane 'ga remiyuwamū nanē jareferapa 'ga ruramū nū.

²⁴⁻²⁸A'ere 'ā 'ga nuri we. 'Ga rur ire te nipo Janeruwarete 'ga 'ga ree iporomutare'ema 'gā pājē pojekai 'gā nui. A'ere 'ā 'ga iapopawe'emawe 'ga futat 'ga reni 'wyriaramū janee. Ymā te 'ga amū ka'arana kwasiari ee rakue: “Anure nipo Janeruwarete 'ga Kristu 'ga m̄yī 'wyriaramū 'gā nupe najuejue etee futat”, 'jau 'ga ikwasiaa rakue. Naojeupe rūi 'ga 'ga m̄yina 'wyriaramū. Tekotee 'gā nupe tee 'ga 'ga m̄yina 'wyriaramū. Kristu 'ga futat mama'eukwaawa 'wyriara remiyuwa momapa. Ae manūa nanē nipo 'ga imateepapa nū. A'eramū te nipo ae namanū'jawi futari. Kristu 'ga futat nipo mama'eukwaawa 'wyriara pājē pojekau jui. Emiayuwa pājē reewe futat nipo 'ga ipojekau jui. A'eramū futat nipo 'ga mama'e monoupap katu katu 'Uwarete 'ga po pe. 'Uwarete 'ga remifutar imū etee futat nipo 'ga iapou.

A'eramũ taetu nipo 'ga 'Uwarete 'ga mogou katu katu 'wyriararetereteramũ jarejeupe. Ojeupe nanẽ 'ga 'uwa 'ga mogou 'wyriararetereteramũ. A'eramũ taetu nipo 'ga ruwa 'ga 'ũina mama'e jararetereteramũ.

²⁹Noferawi amanũ ma'efera 'gã 'e re amunipo 'ã ma'eramũ 'gã amũ ojepymĩaukaa ekoete 'y pe amanũ ma'efera 'gã nee, 'gã ferawa resaukaa? Amanũ ma'efera 'gã ferawe'em ire amunipo 'ã 'gã nojepymĩukari tee 'y pe 'ga amũ upe rakue. ^{30,31}Amanũ ma'efera 'gã ferawe'em ire amusipo 'ã ore ma'ja mome'wau arakou au'jeteramũ orojejukaukaa ja'wyja'wyukat ee 'gã nupe. A'ere 'ã a'jea futat te Kristu 'ga ferawi rakue. A'eramũ je tejekõẽãjamũ pẽ nee. A'eramũ je tejemome'wau pẽ nupe. Jejui Kristu 'ga ree, Jarejararete 'ga ree ako jane jemujari ikue. A'eramũ je tejemome'wau pẽ nupe. Jejui Kristu 'ga upe je porowykyi tekou. A'eramũ 'gã afuweramũ je ree. Amanũ ma'efera 'gã ferawe'em ire amunipo 'ã je naporowykyi futari Kristu 'ga upe. A'eramũ amunipo 'ã 'gã afuwere'emamũ je ree. ³²Efesu pe je rekoï. Iraikoãï futat 'auwara 'gã je rerekoi. Sã'ã 'miara ae 'lu ja'wyja'wya. Nan futat 'auwara 'gã je ka'migi ja'wyja'wy je rerekou. Jejui Kristu 'ga je imome'u are 'gã je ka'mika ja'wyja'wy je rerekou. Amanũ ma'efera 'ga ferawe'em ire amusipo 'ã je 'gã mamara'neukar ekoetei tejee? Naani. Namamara'neukar ekoetei amunipo 'ã je 'gã tejee. 'Gã 'jawe etee futat amunipo 'ã je iapou. "Pe'je ki sajemi'wat, kawĩajaiwa rykua nanẽ nũ. Ai'iwe nipo jane manũ 'ja. Jaremanũme'ẽwe sajemi'wa'wa'ri 'jau 'wei", 'jau ekoete amunipo 'ã je 'gã 'jawe etee tekou.

³³A'ere je na'gã 'jawe rũi je rekoï. Pejemoryteeukat kasi 'gã nupe ne. Ia'wyre'ema 'gã pyri pejeko re pẽẽ nanẽ pejemul'jag ia'wyre'emamũ nũ.

³⁴Au'je mama'e tywera pẽẽ iapo re. "Jarejuwarete 'ga remiayuwareteramũ jane jemogyi", pe'je nipo nanuaramũ numiamũ. A'ere nipo pẽẽ mũ nepejemogypygyi futari 'ga ree. Aipo a'e je pẽ mojenosiukaawamũ.

Oferap ma'e

³⁵Pẽẽ mũ nipo 'jau jee: "Maran sipo ajee Janeruwarete 'ga amanũ ma'efera 'gã moferawi? Maran sipo ajee oferap ma'e 'gã netea?" 'jau nipo pẽẽ. ³⁶Aipo 'jaramũ pẽẽ nepekwaawi futari. Sã'ã ae y'wa'ỹja tyma. Y'wa'ỹja 'ã oto'omaw etee. A'eramũ 'ã iywyter ipewara etee 'ua opoa jui y'wa 'ywa mũ. ³⁷A'ỹja etee 'ã pẽẽ ityma. Nay'wa 'ywa rũi 'ã petyim. Otyim ire etee 'ã y'wa'ỹja opopoa, waranupa 'ã. Opopot ma'ea 'ã naa'ỹja 'jawe rũi. Nan tee futat oferap ma'e 'gã netea. Naamanũ ma'efera 'jawe rũi 'gã netea. ³⁸Wemifutar imũ etee futat 'ã Janeruwarete 'ga y'wa'ỹi apoi rakue. Juowuu a'ỹja naamyneju a'ỹja 'jawe rũi. Opopor ire 'lywa najul'jawe rũi ajemogyau nũ.

³⁹Nan tee futat najul'jawe rũi eko ma'eramũ aero'oa. Namiaro'o 'jawe rũi janero'oa. Nawyrali o'o 'jawe rũi nanẽ janero'oa nũ. Napira 'jawe rũi nanẽ janero'oa nũ. ⁴⁰Y'wag ipewara naywy pewara 'jawe rũi. Ywy pewara esage futat. A'ere naywag ipewara resage 'jawe rũi. ⁴¹Kwara 'ã enyfuakat futat.

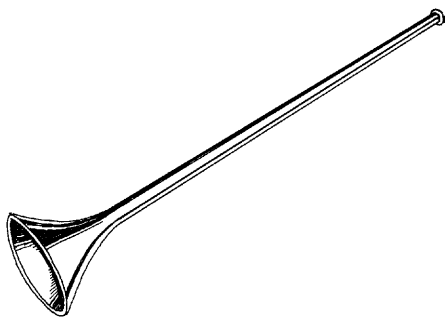
Jay nanē 'ā eny futat numiamū. A'ere nakwara reny 'jawe rūi jay renya. Najaytata reny 'jawe rūi nanē 'ā nū. Najujaju'jawe rūi 'ā eny ma'e renya.

⁴²Nan tee futat janerete yaua na'auwarera 'jawe rūi. 'Awamū jarejero'wau jaremanūmū. A'ere nipo anure jane ferawi jarejero'wuul'jape'ema jaremanū'jape'ema futat nanē nū. ⁴³Otymamū 'ā ae amanū ma'eramū afuakare'emamū. Aereumera 'ā nifuakari. Otyweruuramū nanē 'ā ae nū. A'ere nipo anure oferapa 'ga fuakaramū, okaturamamū nanē nipo 'gā nū. ⁴⁴'Awamū 'ā ae ywy pe futat ojoytymi. A'ere anure ae ferawi ywag ipe awawamū te. Ywy pewara 'gā netea ywag ipewara 'gā nete 'jawe rūi. ⁴⁵Ymā 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari 'gā nupe ee rakue: “Kūima'e ppy 'ga, Atāu 'ga, Janeruwarete 'ga iapou rakue, eko ma'eramū rakue”, 'jau 'ga ikwasiarukaa rakue. A'ere ajepeja kūima'e 'ga, Jejui Kristu 'ga te jane upe okoeteete ma'ea. A'eramū 'ga te jane mogyau ete Jarejuwarete 'ga ra'yramū. A'eramū nipo 'ga futat jane mū'jāu tywy awi. ⁴⁶Janeypy 'ga te aje 'ā naywag awi rūi 'ut rakue. 'Yja apopyrera 'ga te 'ā poromū rakue. A'ere 'ā Jejui Kristu 'ga ywag awi 'ut ma'efera te. Anure te 'ā 'ga ruri rakue. ⁴⁷Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga 'yja apoi janyepyramū rakue. Aipo 'ga rera 'ā Atāua rakue. A'ere 'ā Jejui Kristu 'ga ruri ywag awi te rakue. ⁴⁸Ywy pewaramū aje 'ā janeretea 'yja apopyrera 'ga retea 'jawe etee futat. A'ere nipo jane anure ywag ipe oo ma'eramū janerete jemu'jagi ywag awi 'ut ma'efera 'ga rete 'jawewaramū. ⁴⁹'Awamū jane jemogyi 'yi apopyrera 'ga 'jawe. Anure te nipo jane jemogyi ywag awi 'ut ma'efera 'ga 'jawe. ⁵⁰'Yi apopyrera janeretea nooi futari ywag ipe. Janero'o, janery. Mīmera nooi ywag ipe. 'Yi apopyreramū jane jaremanūmū futat. A'eramū 'yi apopyrera awawe'em ywag ipe.

^{51,52}A'eramū je 'awamū pēnemikwaawe'ema mū ree pē mueapyoukaa. Jejui 'ga ruramū nipo jane 'ga rerowiaaramū jarejemogyau je futat amū. Najuejue etee futat nipo jarejemu'jaga 'ga 'jawe. Amanū ma'efera 'gā, eko ma'e 'gā. Mīmeramū nipo jane jarejesowo'gōka 'ga 'jawe futat.

'Ga ruramū nipo ywagipewara 'ga amū jumi'aranūū pyau. Ipyrauwe nipo jane jarejesowo'gōka kamēsiete Jejui 'ga 'jawe futat. Jumi'aranūū pyrauwe nipo amanū ma'efera 'gā nanē ū'jāu tywy awi nū. A'eramū futat nipo 'gā ojesowo'gōka imanū'jawe'emamū ajemogyau. Eko ma'efera 'gā nanē nipo ojesowo'gōka imanū'e'emamū.

^{53,54}Janerete yaua nipo 'ga a'eramū futat imua janee. A'ea namanūi janee. A'eramū futat nipo ae manūa atepawamū. Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari aipo are 'gā amū nupe ee rakue:

(1 Korītu 15.51,52)

“Anure nipo Janeruwarete 'ga reni 'wyríaramũ jane upe.

A'eramũ futat nipo ae amanũu'jape'ema.

'Ga te 'ã ae manũa omateepap.

A'eramũ ki jane 'ga je'ega etee futat enupa”,

'jau 'gã 'ã ikwasiarukaa rakue. A'eramũ nipo anure Janeruwarete 'ga amanũ ma'erama 'gã mu'jaga 'gã sowo'gõka imanũe'emamũ etee futat nũ. Ymãwarera 'gã nemikwasiarer imũ etee futat nipo 'ga aipo apou. ⁵⁵Sã'ã jawa'jyra ae kutuga. A'eramũ 'ã ae akutukarera jawa'jyra jukau. A'eramũ 'ã aipo jawa'jyra ae kutugu'jape'ema. Nan tee futat Janeruwarete 'ga ae manũ mateepawi ae wi. 'Ga imateepaw ire ae amanũme'em. A'eramũ jane aipo rapesakaramũ jarekyjawe'em jaremanũ awi. Nitywi futari nipo ae jero'wua poromũ. Ae manũa nanẽ nipo otywe'emamũ nũ. ⁵⁶Awamũ jane manũi futari janepyy 'ga 'ã jaremote'aawer are. Atãu 'ga 'ã nuenuwi Jarejuwarete 'ga je'ega rakue. A'eramũ 'ga a'eramũ amanũmũ rakue. 'Ga ree 'ã jane nanẽ 'ga je'ega renupe'ema rakue nũ. A'eramũ jane nanẽ jaremanũmũ nũ. ⁵⁷A'ere Janejararete 'ga, Jejui Kristu 'ga jane moferawi nũ, werowíaramũ nũ. A'eramũ futat nipo jane jaremanũu'jape'ema. A'eramũ ki jane Jarejuwarete 'ga muorypa ee.

⁵⁸A'eramũ ki pẽe Jejui 'ga rerowiar wywypíau pejejemogyau.

Jarejararete 'ga upe etee pejeporowykyau pejejemogyau. Jarejuwarete 'ga upe jane porowykyramũ janeremiapoa esageramũ 'ga upe. A'eramũ ki pẽe pejeporowykyau 'ga upe au'jeteramũ futat, 'ga remífutara apou 'ga upe.

Judeja wyw pewara 'gã nupe ka'aranũũ monoa

16 ¹A'awamũ je pẽ mu'ei Judeja wyw pewara 'gã nupe ka'aranũũ pẽe imono are. Jerusareg ipe kwaiwete ikaraemãe'ema 'gã jemogyi. A'eramũ ki jane ka'aranũũ monou 'gã nupe. Garasi wyw pewara 'gã, Jejui 'ga rerowíara 'gã je amu'e aipo are ai'i. A'eramũ je 'awamũ pẽe nanẽ pẽ mu'jau ee nũ. ²Morowykye'ema rupi pejejatykaaw ipe pẽe ka'aranũũ pe rerawau yrũ pype 'gã nupe. Pẽe mũ nipo pejeporowykyau peje'wyríara 'gã nupe. A'eramũ nipo 'gã pẽ mepyyu. A'eramũ ki pẽe kwaiweteu'i ka'aranũũ pe monou'i yrũ pype 'gã nupe. Pẽe mũ nipo inãinãni'i etee pẽporowyky repya. A'eramũ pẽe inãinãni'i etee futat ape monou yrũ pype 'gã nupe. Aipoa pẽe tejenunewe iapo re nipo je ka'aranũũ renũine'ema tekou pẽ nupe. ³A'eramũ nipo je pẽnemimono'ogera etee futat tewau ipyyka imonou Jerusareg ipewara 'gã nupe. A'eramũ ki pẽe 'gã amũ nesaka Jerusareg ipe erawaramũ. Pẽnemimũ'ẽmera 'gã kwaaw ire je ka'arana kwasiaa imonou 'gã nee. “Kweramũ Korítu pewara 'gã nemimonofera 'gã. Ka'aranũũa 'gã werooukat pẽ nupe, pẽ poaawamũ”, ta'e inuga 'gã nupe ka'aran are ikwasiaa 'jau. A'eramũ 'gã jeremikwasiarera rerawau pẽnemimono'ogera ka'aranũũ reewe Jerusareg ipewara 'gã nupe, Jejui 'ga rerowíara 'gã nupe 'jau. ⁴Maranamũ nipo je esageramũ je nanẽ tewawe'em nũ. Maranamũ nipo je oi futari. Je oramũ nipo pẽnemimũ'ẽmera 'gã awau je rupi.

Paulo 'ga remiapo

⁵Masetoni wyy pe ra'ne je oi. A'e awi futat nipo tewau pẽ pyri. ⁶Peu nipo je tepytau pẽ pyri amana po'oga poromukuran. Pejejewi je oramũ ki mama'ea pemut jee jeremirerooramũ. Ma'ape katu nipo je oi aipo awi. Nakwaawi we je tewawa. ⁷Najeoweri je kamẽsiete pẽ pyri. Pẽ pyri tekofukuu'ia te je afutat, Jarejararete 'ga ifutar ire.

⁸'Awamũ je rekoi Efesu pe. Nooa'nei we je 'aw awi. Pẽtekosti 'jawa 'ara kwaw ire te nipo je oi, jarejatykaawa 'ara kwapaw ire te nipo je oi 'aw awi. ⁹Jejui 'ga je amome'u 'auwara 'gã nupe. A'eramũ 'gã kwaiwete 'ga rerowiaa. Amumera 'gã te ajee nafutari 'ga mome'ua. Nuerowiari nanẽ 'gã 'ga nũ, je 'ga mome'uramũ.

¹⁰Janejararete 'ga upe Timoteo 'ga porowykyi je 'jawe etee futat. A'eramũ ki pẽẽ pejejekau esage 'ga ree, pejejepyri 'ga oramũ. ¹¹Peago'o kasi 'ga ne. Mama'ea etee ki pẽẽ imonou 'ga upe 'ga remirerooramũ. Pejepota'waramũ etee 'ga ree. Pẽ pyri oo re nipo 'ga ruri 'au je pyri nũ. Janerewirera 'jawewara 'gã amũ nupi nipo 'ga 'ua. A'eramũ je 'gã napesaka nipo te'ỹina.

¹²'Awamũ je Aporu 'ga mome'ui pẽ nupe. “Ekwap Korītu pewara 'gã nesaka. Jarejewirera 'jawewara 'gã nupi ekwapa”, a'e je Aporu 'ga upe ai'i. A'ere 'ga nioweri 'gã nupi. Meeweĩ tee te nipo 'ga oi pẽ nesaka.

¹³Perowiar wyyapi ki Jejui 'ga. Pkyje kasi 'ga rerowiare'ema 'gã nui ne. Jejui 'ga ki pemome'u 'gã nupe. ¹⁴Pejepota'wa esageramũ pejejeue pejeporowykyau esage nanẽ Jejui 'ga upe nũ.

¹⁵Estefana 'ga ako opytuna 'gã netee Jejui 'ga rerowiar ypyramũ Akaja wyy pe ikue. Jejui 'ga rerowia ypy we ako 'gã oporowykyau 'ga upe ikue, ajamu'jau 'ga ree ikue. ¹⁶A'eramũ ki pẽẽ 'gã je'ega renupa. Pejejeupe 'ga 'eawer imũ etee futat pẽẽ mama'e apou. Kwe pe nipo Jejui 'ga ree moromu'jara 'gã amũ akou 'gã nee nanẽ pejeapyakau nũ. 'Gã pyri oporowyky ma'e 'gã nanẽ poromũ nũ.

¹⁷Estefana 'ga, Fortunatu 'ga, Akaiku 'ga. Mĩmera 'gã jemuekõẽaina je pyri 'gã nura. Muku te 'ã peko je wi. A'eramũ 'ã pẽẽ je poare'ema. A'ere 'ã 'gã nuri je poaa rai'i. ¹⁸Je muekõẽaina 'ã 'gã 'ua rai'i. Pẽẽ nanẽ nipo 'gã pẽ muekõẽaina pẽ mogyau. A'eramũ ki jane 'jau 'gã nupe: “Ore muekõẽai ako pejepe ai'i. A'eramũ pẽẽ esage ma'eramũ ore”, 'jau ki jane 'gã nupe 'gã muorypa ee.

Oje'ega 'ga imonou 'gã nupe 'gã futaa

¹⁹Asia wyy pe je rekoi. 'Auwara 'gã Jejui 'ga rerowiaara 'gã oje'ega monou pẽ nupe pẽ futaa. Akira 'ga wemireko ãẽ retee, Prisira ãẽ retee oje'ega mono pẽ nupe pẽ futaa. 'Gã nog ipe Jejui 'ga rerowiaara 'gã ajatykau ojemu'jau Jejui 'ga ree. 'Gã nog ipe ajatyka ma'e 'gã nanẽ oje'ega monou pẽ nupe nũ.

²⁰Najuejue etee futat janerewirera 'gã oje'ega monou pẽ nupe pẽ futaa.

Jejui 'ga rerowiaaramũ ki pejoman, pejejafutaa.

²¹'Awamũ je rete futat ka'arana kwasiari inuga pẽ nupe: “Teje'ega amono pẽ nupe pẽ futaa”, Pauloramũ je ikwasiari pẽ nupe.

²²Jarejuwarete 'ga Janejararete 'ga ree iporomutare'ema 'gã nereko tywera je afutat.

“Ere ejua kamẽšĩete, ki Jejui”, 'jau je Jarejararete 'ga upe.

²³'Ga rerowiaaramũ je pẽ futari. Jarejararete 'ga resage pẽ nerekoa nanẽ je afutat nũ. ²⁴Jeporomutar esage je pẽ nee. Jejui Kristu 'ga perowiat je 'jawe. A'eramũ je tepota'wa esageramũ pẽ nee.

Kweramũ etee jeje'ega pẽ nupe.